XXII съезд қарорларини амалга оширамиз

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

УЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 144 (2177). 22 июль, якшанба, 1962 йил. Баҳоси 2 тийин.

Июлдаги бир кўсак август охиридаги уч кўсакдан афзалдир

Мусобақадош Самарқанд пахтакорлари областимиз колхоз ва совхозларида бўлиб, ғўза парваришидаги камчиликларни рўй-рост очиб ташламоқдалар, қимматли маслаҳатлар бермоқдалар.

Самарқандликлар маслаҳатлари асосида, улар кўрсатган камчиликларни тезда тугатайлик, олинган социалистик мажбуриятларни бажариш учун астойдил меҳнат қилайлик!

ЕТТИ ЙИЛЛИКНИНГ ЗАФАРЛИ ҚАДАМЛАРИ

СССР халқ хўжалигини ривожлантириш давлат планининг 1962 йил биринчи ярмида бажарилиш якунлари тўғрисида Марказий статистика бошқармасининг ахбороти

Совет Иттифоқи меҳнаткашлари КПСС XXII съезди қарорларини амалга ошира бориб, ўтган ярим йилликда халқ хўжалигининг барча тармоқларини ривожлантириш етти йиллик планини бажариш соҳасида, халқ фаровонлиги ва турмушининг маданий савиясини юксалтиришда янги муваффақиятларни қўлга киритдилар.

СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Марказий статистика бошқармасининг ахборотида бундай дейилади:

Саноат ходимлари ярим йиллик планни 103 процент бажардилар: ўтган йилнинг биринчи ярмидагига нисбатан саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш қарийб 10 процент кўпайди.

Барча иттифоқчи республикалар саноат ишлаб чиқаришининг ярим йиллик планини умуман ва буюмларнинг кўпгина жуда муҳим турлари бўйича ошириб бажардилар. Шу билан бирга, бир қанча халқ хўжалиги кенгашлари маҳсулотнинг айрим турларини ишлаб чиқариш планини бажармадилар. Калининград, Вологда ва Архангельск халқ хўжалиги кенгашлари эса планни умуман ялпи маҳсулот бўйича ҳам тўла бажармадилар.

Сўнгра ахборотда саноат маҳсулотининг энг муҳим турларини ишлаб чиқаришни характерлайдиган конкрет кўрсаткичлар келтирилади. Саноат маҳсулоти турларининг кўпчилиги бўйича йилнинг биринчи ярим йил плани тўла ва ошириб бажарилди. Шу билан бирга, ишлаб чиқариш ўсгани ҳолда, чўян, автомобиль покришкалари, турбиналар, турбиналар учун генераторлар, металлургия ва химия машина-ускуналари, тўқув станоклари, тракторлар, лавлаги йиғиштириб олувчи комбайнлар, иморатбоп ёғоч, кир ювиш машиналари ва тикув машиналари, мебель, гўшт, мол ёғи, қаймоғи олинмаган сут маҳсулотлари ишлаб чиқариш ярим йиллик плани бирмунча бажарилмай қолди.

Ўтган ярим йил ичида машиналар, приборлар ва ускуналарнинг 300 га яқин янги энг муҳим хилларини ишлаб чиқариш ўзлаштирилди. Саноат корхоналарида ишлаб чиқариш процессларини комплекс механизациялаштириш ва автоматлаштиришни таъминлайдиган автоматик ва механизациялаштирилган поток ва конвейер линиялари жорий қилинди. Халқ хўжалиги кенгашларига қарашли машинасозлик корхоналарида ишлаб турган технология машина ускуналарининг 28 мингдан кўпроғи модернизация қилинди.

Халқ хўжалигининг барча тармоқларида техника тараққиёти ихтирочилар ва рационализаторларнинг актив иштироки билан амалга оширилди. Улар ўтган ярим йил ичида ишлаб чиқаришни яхшилаш ва такомиллаштириш юзасидан 2,2 миллиондан кўпроқ таклиф киритдилар. Шу вақт ичида қарийб бир миллион тўрт юз минг ихтиро ва рационализаторлик таклифлари халқ хўжалигига жорий қилинди. Бунинг натижасида йилига 700 миллион сўмдан кўпроқ маблағ тежалади.

Саноатда меҳнат унумдорлигини ошириш ярим йиллик плани бажарилди. Меҳнат унумдорлиги 1961 йилнинг биринчи ярмидагига нисбатан 6 процент кўпайди. Саноат маҳсулотининг таннархини камайтириш плани бажарилди.

Қишлоқ хўжалигининг ривожланишини характерловчи қисмда бундай дейилади: мамлакатнинг колхоз ва совхозларида деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни янада юксалтириш соҳасида партия ва ҳукумат томонидан белгиланган тадбирларни бажариш йўлидаги катта ишлар кенгайтириб юборилди. Қишлоқ меҳнаткашлари қишлоқ хўжалигини ривожлантиришда партиянинг XXII съезди ва КПСС Марказий Комитетининг март Пленуми белгилаган янги марраларни жуда қисқа вақт ичида эгаллаш учун курашмоқдалар.

Қишлоқ хўжалик ходимлари кўкламги дала ишларини муваффақиятли ўтказдилар. Кўкламги экиш плани 103 процент бажарилди.

Колхоз ва совхозлар деҳқончилигининг ўт далали системаси оқибатларини тугатиб, экин майдонларининг структурасини яхшиладилар, каммаҳсул экин майдонларини ва шудгор қилиниб бекор ётган майдонларни қисқартириш ҳисобига сермаҳсул экинлар майдони кенгайтирилди.

Қишлоқ хўжалик экинлари майдонлари 215,7 миллион гектарни ташкил этди, ёки ўтган йилдагига нисбатан 11 миллион гектардан зиёд ортди. Шу билан бирга лалмикор экин майдонлари 14 миллион гектар, кузги экин майдонлари 239 минг гектар кўпайди, ўтган йилларда экилган кўп йиллик ўт майдонлари эса 3,2 миллион гектар қисқарди.

Дон ва дуккакли дон экинлари 134 миллион гектар майдонга, ёки ўтган йилдагига нисбатан қарийб 12 миллион гектар кўпроқ майдонга экилди. Буғдой экилган майдонлар 4,8 миллион гектар, крупа экинлари майдони 1,5 миллион гектар, дуккакли дон экинлари майдони 4 миллион гектар, шу жумладан нўхат экилган майдон 2,7 миллион гектар ва хашаки дуккакли дон экинлари майдони 649 минг гектар кенгайди.

Саноат учун қанд лавлаги майдонлари 142 минг гектар, чорва мол озуқаси учун қанд лавлаги майдонлари эса 1 миллион 480 минг гектар кўпайди.

Ўтган йили 25,7 миллион гектар ерга маккажўхори экилган бўлса, бу йил 37 миллион гектар ерга экилди. Кунгабоқар ва узун толали зиғир майдонлари ҳам кенгайтирилди.

Колхоз ва совхозларда қорамол туёғи бир йил ичида 9 процент, шу жумладан сигирлар сони 10 процент кўпайди; чўчқалар сони 8 процент, қўй ва эчкилар сони 1 процент ортди. Колхоз ва совхозларда паррандалар сони 2 процент кўпайди. Аҳолининг шахсий мулки бўлган мол туёғи шу йил 1 июлгача ўтган йилнинг шу пайтигача бўлганига нисбатан қуйидаги миқдорларда ортди: қорамол — 4 процент, чўчқалар — 13 процент, қўй ва эчкилар — 3 процент.

Чорвачилик маҳсулотларини давлат йўли билан харид қилиш анча ўсгани ҳолда, чорва мол ва паррандалар харид қилиш ярим йиллик плани 99,7 процент, сут харид қилиш плани эса 90 процент бажарилди. Тухум харид қилиш плани ошириб бажарилди.

Колхоз ва совхозларнинг моддий техника базасини янада мустаҳкамлаш давом эттирилди. Йилнинг биринчи ярмида қишлоқ хўжалигига кўп миқдорда трактор, юк автомобиллари, дон комбайнлари ва бошқа техника етказиб берилди.

Марказий статистика бошқармасининг ахборотида юк обороти ва юк ташиш планининг бажарилишига доир маълумотлар келтирилади. Ахборотда жумладан, бундай дейилади: темир йўлларда электровоз ва тепловозлар бажарган юк обороти ўтган йилнинг биринчи ярмидагига нисбатан 27 процент кўпайди. Электровоз ва тепловозлар бажарган юк оборотининг салмоғи темир йўлларнинг умумий юк оборотининг 60 процентини ташкил этди.

Ўтган ярим йил ичида давлат капитал маблағлари ҳисобига янги асосий фондлар ўтган йилнинг биринчи ярмидагига нисбатан 25 процент кўпроқ ишга солинди. Қора металлургияда Новотульск ва Новолипецк металлургия заводларида йилига жами икки миллион тоннадан кўпроқ чўян эритувчи йирик домна печлари ишга туширилди; электростанцияларда жами 2 миллион киловатт қувват берадиган турбиналар ишлай бошлади. Тўқимачилик корхоналарида 232 минг йигирув урчуқлари ва тўрт мингдан кўпроқ тўқув станоклари ўрнатилди. Янги сут, мой, пишлоқ, консерва заводлари ва нон заводлари, холодильниклар ва озиқ-овқат саноатининг бошқа корхоналари ишга туширилди.

СССР халқ хўжалигида ишчи ва хизматчилар ўтган йилнинг биринчи ярмидагига нисбатан 2,8 миллион киши ёки 4 процент кўпайди. Аҳоли ўтган ярим йил ичида жамоат истеъмол фондларидан халқ маорифи, медицина хизмати, социал таъминот, отпуска ҳақи ва турли тўлов ҳамда енгилликлар шаклида 14 миллиард сўм, ёки 1961 йилнинг биринчи ярмидагидан қарийб бир миллиард сўм кўпроқ олди.

Аҳолининг омонат кассаларга қўяётган маблағлари тобора кўпайди. 1 июлгача қўйилган омонат пуллар 12,2 миллиард сўм бўлди ва ярим йил ичида 4 процентдан зиёд кўпайди.

Давлат ва кооператив савдоси чакана товар оборотининг ҳажми ярим йил ичида 40,6 миллиард сўм, ёки планга нисбатан 100,4 процент бўлди.

Уй-жой ва маданий-маиший қурилиш кенг миқёсда амалга оширилди. Давлат плани бўйича ажратилган маблағлар ҳисобига йилнинг биринчи ярмида жами 20 миллион квадрат метр ёки ўтган йилнинг биринчи ярмида фойдаланиш учун топширилганидан 26 процент кўпроқ уй-жой фойдаланиш учун топширилди. Аҳоли ана шу маблағлар ҳисобигагина 500 минг янги шинам квартира олди. Давлат планидан ташқари марказлаштирилмаган маблағлар ҳисобига қўшимча кўп миқдорда уй-жой қурилди, шунингдек аҳоли ўз жамғармалари ҳисобига ва давлат кредити ёрдами билан кўп уй-жой қуриб олди.

Халқ маорифи, фан ва маданият соҳасида янгидан-янги муваффақиятларга эришилди.

Совет Иттифоқининг аҳолиси йилнинг биринчи ярмида 1 миллион 720 минг киши кўпайди ва 1962 йилнинг 1 июлига келиб, дастлабки маълумотларга кўра, 221 миллион 465 минг кишини ташкил этди, шу жумладан шаҳар аҳолиси 113 миллиондан кўпроқ кишини ташкил этди.

1962 йил биринчи ярмининг якунлари экономика тағин ҳам юксалганлигини, фан ва маданият ривожланганлигини, совет кишиларининг моддий фаровонлиги ошиб борганлигини исбот қилади.

Н. С. ХРУЩЕВ ШИМОЛИЙ ФЛОТНИНГ КЕМАЛАРИ ВА ҚИСМЛАРИДА

МУРМАНСК, 20 июль. (ТАСС). КПСС Марказий Комитетининг Биринчи Секретари ва СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрущев Мурманск областининг балиқ саноати ва саноатнинг бошқа тармоқлари иши билан танишганидан сўнг Шимолий флотга жўнаб кетди.

19 июлда Н. С. Хрущев мудофаа министри Совет Иттифоқи маршали Р. Я. Малиновский, Ҳарбий Денгиз Флоти бош қўмондони флот адмирали С. Г. Горшков, Совет Армияси ва Ҳарбий Денгиз Флоти Бош сиёсий бошқармасининг бошлиғи армия генерали А. А. Епишев, Шимолий флот қўмондони адмирал В. А. Касатонов билан биргаликда флотнинг ҳарбий денгиз базаларидан бирига бордилар, кемаларда ва қисмларда бўлдилар, офицерлар ва матрослар билан суҳбатлашдилар, шахсий составнинг жанговар ва сиёсий тайёргарлиги, ҳаёти ва турмуши билан қизиқдилар.

19 июль кечқурун улар флот гарнизонларидан бирининг Офицерлар уйида ҳарбий денгизчилар бадиий ҳаваскорларининг концертида ҳозир бўлдилар.

20 июлда Н. С. Хрущев ва унга ҳамроҳ бўлган ўртоқлар Шимолий флотнинг бошқа бўлинмаларига жўнаб кетдилар. Бугун улар сув ости кемалари базаларидан бирида бўлдилар ва атом энергетика установкаларига эга бўлган ракетали сув ости кемаларини кўздан кечирдилар, сув ости денгизчиларининг ҳаёти, турмуши ва ўқиши билан танишдилар.

Н. С. Хрущев, Р. Я. Малиновский, С. Г. Горшков, А. А. Епишев, В. А. Касатонов атом сув ости кемасининг ҳамма бўлимларида бўлдилар, кеманинг офицерлари ва матрослари билан суҳбатлашдилар.

КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукумати номидан Н. С. Хрущев денгизчиларга аъло хизмат қилаётганликлари учун, янги техникани ўзлаштиришда катта муваффақиятларга эришганликлари учун ташаккур билдирди ва уларга жанговар ва сиёсий тайёргарлик соҳасида янгидан-янги муваффақиятлар тилади.

Н. С. Хрущев борган кемаларда, қисмларда ва аҳоли яшайдиган пунктларда денгизчилар, уларнинг оила аъзолари, меҳнаткашлар уни самимий кутиб олдилар.

МАЖБУРИЯТ ЁДИНГИЗДАМИ?

Самарқанд область пахтакорларининг ўзаро текшириш бригадаси икки кун давомида Сирдарё район пахта далаларида бўлдилар. «Ленинград» колхози, «Малик» совхозида қилинаётган ишлар уларни қувонтирди. Районда 40 центнерчилик ҳаракати оммавий тус олган. Ўтган йили ҳам бу ҳаракат яхши самаралар берган эди. Самарқандлик пахтакорлар айниқса ўртоқ Жавод Кўчиев бошлиқ бригада ишидан мамнун бўлдилар. Район бўйича 58.550 тонна пахта етиштириш кераклигини унутмаган ҳар бир пахтакор шундай ишлаши лозим.

Бироқ, районда ғўза парваришини сусайтириб юборган колхоз ва бригадалар ҳам бор. Ленин номли колхоз ўтган йили ҳар гектар ердан салкам 30 центнердан ҳосил етиштирган эди. Бу йил ҳам кўчат яхши. Аммо 3-участкадаги бригадаларда иш ёмон. Сув танқислиги туфайли колхоз правлениеси 1—2-участкадаги сувни ҳам вақтинча бу участкага олиб берди. Афсуски, шундай тадбирдан ёмон фойдаланилмоқда. Сув исроф қилиниб, ариқ ва зовурларга ташлаб юборилмоқда.

Ўртоқ Қ. Арабов бошлиқ 12-бригадада кўчат яхши. Ўтган йили 17 центнердан ҳосил олинган эди. Бу йил шу кўчатдан фойдаланиб, ҳосилдорликни кескин ошириш мумкин. Бироқ, ўртоқ Арабов боқибеғам бўлиб юрипти. Мусобақадошлар бригаданинг 12 гектарли картасига келиб таажжубда қолдилар. Ғўза кўллатиб суғорилган. Сувчи А. Авазовдан сабабини сўрашса, мен нариги ўқ ариққа кетган эдим, деб жавоб берди. Ҳолбуки шу картанинг ўзига 6 сувчи бириктилган. Наҳотки, 6 киши 12 гектар ерни кўллатиб юбормасдан суғоролмаса!

Ўртоқ М. Мансуров бошлиқ 13-бригадада 6 гектар ер ҳанузгача яганасиз ётипти. Ғўза ҳосилсиз ўсиб, супурги бўлиб қолган. Бригаданинг ерлари қияликдан иборат. Бу ҳисобга олинмай, эгатларга меёридан анча ортиқ сув тараляпти. Ғўза сувга қонмаяпти. Ҳосил тўкяпти. Мусобақадошлар қия карталарда эгатнинг 2—3 жойини бўғиб, сув тараш керак, деб маслаҳат бердилар. Аммо бригадир маслаҳатни бажонидил қабул қилиш ўрнига турли баҳоналарни кўрсатиб, гапни чалғитишга уринди. Куч етмаяпти, деди. Маълум бўлишича, 90 гектар ерга 35 одам бириктилган. Шу бригадага қўшни бўлган ўртоқ Рафиқ Изнаев бригадасида 108 гектар ерни 10 киши бошқармоқда. Иш ҳам яхши. Ҳозир 40 центнердан ҳосил етиштириш учун асос бор. Демак, ўртоқ Мансуров ўз уқувсизлигини яшириш учун турли баҳоналар кўрсатяпти.

Хрущев номли, Тарас Шевченко номли, «Гигант», «Правда» колхозларида ғўза парвариши ўзибўларчиликка ташлаб қўйилган. Ўт босган, чанқаб ҳосил ташлаётган ғўзалар кўп учрайди. Ишчи кучлари ва тракторлардан ёмон фойдаланилмоқда.

«Ўзбекистон» колхозида самарқандлик пахтакорлар хўжакўрсинга қилинаётган ишларни кўриб ранжидилар. Холиқ Жалилов бригадасида бир чуқурга гўнг эмас, ўтин ўрнида ишлатиладиган тезак ташлаб қўйилган. Бунинг ҳосилга қандай фойдаси бўлиши мумкин. Демак, бригадир комиссия келаяпти, деган гапни эшитгач, бу найрангни ўйлаб топган. Мусобақадошлар келмаганда шарват ҳечкимнинг эсига тушмас эди. Битта мисолнинг ўзи кўрсатиб турипти-ки, хўжаликда мўл ҳосил учун астойдил кураш йўқ. Ўртоқ Неъмат Ҳакимов бошлиқ бригадада ғўзани моллар пайхон қилиб юборипти. Ягана ҳалигача тугалланмаган. Ғўза ҳосилсиз бўлиб ўсаяпти.

«Гигант» колхозида меҳнат интизоми жуда бўшашиб кетган. Ғўзаларнинг аҳволи танг. Кўп ерларда сувсизликдан қовжираб қолган кўчатлар бор. Бегона ўт кўп. Аммо одамлар бозорга бориб, қовун-тарвуз сотиш билан овора. 12-бригаданинг 9 гектарли картасида ғўза сувсизликдан, қовжираб қолган. Ҳисоб-китоб натижасида ҳар гектар ердан бирнеча центнердан ҳосил йўқотилганлиги маълум бўлди.

«Коммунизм» колхози ўтган йили планни бажаролмай, районни орқага тортган эди. Бу йил ҳам иш яхши эмас. Аванс пуллари ўз вақтида берилмайди. Бу ишнинг бўшашишига сабаб бўлмоқда. Агар ғўза парвариши, ҳосил тўплаш ишига ҳамма куч тўла сафарбар қилинмаса, бу йил ҳам план бажарилмай қолади.

Мусобақадош пахтакорларни яна бир нарса ранжитди. Илгари ҳам районда Тожикистонлик пахтакорлар бўлиб кўп камчиликларни кўрсатган эдилар. Бу камчиликлар ҳамон тузатилмаяпти.

Икки областнинг ўзаро мусобақаси бежиз эмас, деб уқтирдилар, самарқандлик пахтакорлар. Тошкент билан Самарқанд биргаликда республиканинг салкам 3 дан бир бўлак пахтасини беради. Агар биз бир-биримизга дўстона ёрдам берсак, камчиликларимизни биргалашиб тузатсак, олинган мажбуриятлар сўзсиз бажарилади. Мусобақамизнинг мақсади ҳам шу!

С. СУЛТОНОВ.
А. МУҲАМЕДОВ.

ДАЛАЛАРДАН ДАРАКЛАР

ОҚҚЎРҒОН. Т. Норбўтаев, Т. Бўрибўтаев, М. Гилязов ўртоқлар Карл Маркс номли колхознинг миришкор сувчилари. Улар колхознинг ўртоқ Исмат Беркинбоев бригадасида сувчилик қилишади, ғўзани кечасию-кундузи қондириб суғоришади. Шунинг учун ҳам бригада ғўзаси серҳосил бўлиб ривожланмоқда.

Куйбишев номли колхоз далаларида ҳам бундай миришкор сувчиларни кўплаб учратасиз.

Н. ТЎФОНОВ,
М. ПЎЛАТОВ.

КАЛИНИН. Собир Раҳимов номли колхоз аъзолари ҳозирга қадар давлатга 260 тонна картошка, 190 тонна карам, 145 тонна пиёз, 25 тонна помидор ҳосили топширдилар. Бунда колхознинг У. Рихсиев, Қ. Маъмуров, М. Мирғиёсов ўртоқлар бошлиқ бригадаларининг ҳиссаси каттадир.

Т. ЖЎРАЕВ.

ГУЛИСТОН. «Правда» совхозининг далаларида иш қизғин. Совхоз ишчилари янги ерлардан мўл ҳосил олиш учун курашмоқдалар. Мана, совхознинг ўртоқ М. Бобаназаров бошлиқ бригадаси далалари: 254 гектар майдондаги ғўзанинг ҳаммаси машина теримига мослаб парвариш қилинмоқда. Ҳар гектар ердан 30 центнердан ҳосил топширишга бел боғлаган бригада аъзолари шу кунларда суғоришга зўр бермоқдалар.

Р. МУХАМАДИЕВ.

Сувчилар қани?

Оржоникидзе районидаги «XXI партсъезд» совхозининг ўртоқ Ғ. Раҳмонов бошлиқ бригадасида бу йил 104 гектар ерга чигит экилган. Бригада аъзолари 312 тонна пахта сотиш мажбуриятини олганлар.

Лекин афсуски ҳозирги кунда ана шу мажбуриятга яраша иш қилинмаётир. Далаларни айланар эканмиз, анчагина майдондаги ғўза сувсаб қолганлигини, натижада гул ва шонасини тўкиб юбораётганлигини кўрдик.

Ҳосилга ҳосил қўшишда ҳал қилувчи дамлар ўтиб бормоқда. Бригадир ўртоқ Раҳмонов, хотиржамликка чек қўйиш керак, агар шу кунларда ғайрат қилиб мўл ҳосилга замин яратмасангиз кузда уялиб қолишингиз турган гап.

Т. ЎРИНБОЕВ.

ОБЛАСТДА ТУХУМ ТАЙЁРЛАШ ЙИЛЛИК ПЛАНИ БАЖАРИЛДИ

КПСС Марказий Комитети март Пленуми қарорларини изчиллик билан амалга ошириш учун курашган областимизнинг чорвадорлари тухум тайёрлаш йиллик планини муддатидан олдин ошириб бажардилар. Пландаги 16 миллион 800 дона ўрнига 17 миллион дона тухум тайёрланиб, давлатга сотилди.

Чиноз райони пилла сотиш планини бажарди

Ёзги қурт боқишни намунали ташкил этган Чиноз районининг пиллачилари яхши натижага эришдилар. Районда давлатга пилла сотиш йиллик плани муваффақиятли бажарилди. Пландаги 550 центнер ўрнига 557 центнер пилла етказиб берилди.

Район пиллачилари давлатга сотиладиган пилланинг ялпи миқдорини 600 центнерга етказиб, мажбуриятларини ҳам бажариш арафасида турибдилар.

МУСОБАҚАДОШЛАРИМИЗ ТАЛАБИ

Июль — ҳосил тақдирини ҳал қиладиган ой. Ҳа, ҳақиқатан ҳам шундай. Ҳозир астойдил меҳнат қилган, ҳар бир туп ғўзасини ардоқлаб парвариш қилган деҳқон ютқазмайди. Бугунги шона эртага гул, индинга эса кўсакка айланадиган пайт. Шунинг учун биронта ҳам шонанинг нобуд бўлишига йўл қўймаслик керак. Шонани тўла сақлаб қолиш учун шу кунларда нима иш қилиш керак? Бунинг учун ғўзаларни қондириб суғориш керак. Сувдан чиққан карталарни оби-тобида сифатли культивация қилиш лозим. Шундай қилинганда кўчатлар нормал ривожланиб, ҳар бир шохдаги шоналар тўла сақлаб қолинади.

Хўш, Пискент район пахтакорлари шу ғанимат кунларда қандай меҳнат қилаяптилар? Тўғри, мусобақадош Самарқанд областининг пахтакорлари вакиллари райондаги «Коммунизм», Хрущев номли колхоз деҳқонларининг қилаётган ишларидан мамнун бўлдилар. Лекин ҳамма хўжаликда ҳам иш шу куннинг талаби асосида олиб борилмаяпти. Мана, Тельман номли колхознинг ўртоқ Ҳасан Сулаймонов бошлиқ 7-бригада далалари. Катта йўлнинг ёқасидаги карта сувсизликдан қақраб ётибди. Нарироқда бир универсал бекор турибди. Бу агрегатнинг олдида ўртоқ Аҳмад Машарипов «парвона бўлаяпти», ундан универсалнинг нима учун бўш турганлигини сўраган эдик:

— Бу кўндалангига юрадиган агрегат. Карталаримиз шундай суғорилганки, бир ери оқариб кетган бўлса, иккинчи ери балчиқ бўлиб ётибди. Шунинг учун 3 кундан бери мана шу трактор бўш турибди, — деб дангал жавоб берди у.

Бундан ўтиб иккинчи картага келганимизда ачинарли бир ҳолнинг гувоҳи бўлдик. Бу карта аллақачон сувдан чиқарилган. Вақтида культивация қилинмаслиги натижасида эгатлар ёрилиб кетибди. Илдизлари шикастланган кўчатлар қуёш ҳароратига бардош беролмай, шалпайиб ётибди. Бунинг устига бегона ўтлар илдизи билан йўқ қилинмай, балки номигагина ўриб кетилаяпти. 23 гектарлик карта ана шундай аҳволда ётибди. 15 гектарлик карта эса сув юзини кўрмаган. Ўртоқ Аҳмад Машарипов сув йўқ, етишмайди, дейди. Ваҳоланки, ана шу бригада ерининг ўртасида бир ариқ сув оқиб ётибди.

Шийпон ёнида узунасига юрадиган икки агрегат қантариб қўйилибди. Бу агрегатларнинг нима учун бекор турганлигини бригада бошлиғи билмайди. Чунки у ҳосилнинг тақдири билан қизиқмаяпти. Шу бригадада ишлаётган ёш болали аёлларга ғамхўрлик қилинмаяпти. Улар 4—5 километр жойдан ёш болаларини кўтариб ишга пиёда келадилар. Кечқурун эса уйга қайтилади. Болалар учун яхши шароит яратилмаган. Натижада ишнинг ҳам унуми бўлмаяпти.

Шуни айтиш керакки, Тельман номли колхоз раҳбарлари ўртоқ Ҳакимполвон Қодировнинг ишидан мағрурланиб, бошқа бригадаларни унутиб қўяяптилар. Бир колхознинг бир бригадаси жон куйдириб меҳнат қилаётган бўлса-ю, иккинчи бир бригадада иш ўзибўларчиликка ташлаб қўйилса, буни нормал ҳол, деб бўладими?

«Пискент» совхози районнинг ярим ҳосилини беради. Ана шундай катта хўжаликда йўл қўйиб келинаётган камчиликлар ҳақида фикр юритмаслик мумкин эмас. Совхознинг ўртоқ М. Дўстбеков бошлиқ 3-бўлимида айниқса аҳвол ёмон. Бўлимнинг И. Рисбеков бошлиқ бригада деҳқонлари 110 гектар ерга чигит экканлар. Улар ҳар гектар ердан 25 центнердан ошириб ҳосил кўтаришлари керак. Лекин шу кунларда ваъдага лойиқ иш қилинмаяпти. 20 гектарга яқин майдондаги ғўза бегона ўтлар орасида ётибди. Кўчатлар сийрак. Суғориш кечиктириб юборилаяпти.

Шу бўлимнинг А. Ёрмаматов бошлиқ бригадасида агротехника қоидаларига риоя қилинмаяпти. Бригада деҳқонлари биринчи сувни ўз вақтида берган эдилар. Лекин оби-тобида культивация қилинмаслиги натижасида эгатлар оқариб, ишлов бериш пайтида катта-катта кесак кўчиб кетди. Натижада ғўзалар 7—8 тадан шона ташлаб юборган. Комиссия аъзоларининг ҳисобига қараганда ана шу бригаданинг 10 процентга яқин ҳосили нобуд бўлган. Лекин бригада бошлиғи ҳосилни сақлаб қолиш ҳақида қайғирмаяпти.

Биринчи бўлимнинг Ш. Раҳмонов бошлиқ бригадасида 10 гектардан ошиқроқ ерда кўсак қурти бор. ОДНда ана шу зараркунандага қарши дори сепилган. Лекин заҳарли модда ҳашаротга таъсир қилмабди. Чунки ҳеч бир кимса, бу иш билан астойдил қизиқмаган, номигагина дори сепилган. Шу бригаданинг механизатори ўртоқ А. Турсунбоев белга урадиган кўчатлар орасида шундай тезлик билан кетаяптики, асти қўяверинг. Бунинг устига агрегатнинг ишчи органлари яхши созланмаган. Оқибатда 3—4 та кўсакли кўчатлар нобуд қилиб юборилаяпти.

Деҳқонларимизнинг асад экинингни ясат, деган гаплари бор. Ҳа, шундай, ҳар бир деҳқоннинг қанчалик пешона тери тўкиб меҳнат қилганлигини унинг картасига қараб айтиш мумкин. Пискент районининг пахтакорлари, сиз ҳам мана шу ғанимат фурсатлардан унумли фойдаланиб, ўз экинингизни ясатинг. Бунга ҳар бир томчи сувдан унумли фойдаланиш, техниканинг қадрига етиш, ғўзалорингизни қўшимча озиқлантириш билан эришишингиз мумкин. Ана шундай қилсангиз кузга бориб халқ, она-Ватан олдида юзингиз ёруғ бўлади. Самарқандлик мусобақадошларимизнинг ҳам талаби ана шундай!

С. ШОКАРИМОВ,
Т. ҚОСИМОВ.

Суратда: (чапдан) Пискент район партия комитетининг биринчи секретари И. Юнусов, «Гулистон» колхозининг раиси И. Ҳайдаров, «Узсельхозтехника» Самарқанд область бўлимининг инженери А. Каптель, Самарқанд область тажриба станциясининг директори Ж. Ғафуров, Чирчиқ колхоз-совхоз территориал ишлаб чиқариш бошқармасининг парторги Т. Ражабов ҳамда «Гулистон» колхозининг 5-бригада бошлиғи Ф. Ҳамроқулов ўртоқлар ғўзаларни кўздан кечираяптилар.

Авторлар фотоси.

Тошкент тўқимачилик комбинати биринчи йигирув фабрикасининг илғор ишчиси ўртоқ К. Алимова ишлаб чиқариш топшириқларини муттасил орттириб бажариш билан бирга фақат юқори сифатли маҳсулот тайёрлаш учун курашмоқда. Суратда: пешқадам йигирувчи ўртоқ К. Алимова. У смена нормасини 110—120 процентдан адо этмоқда.

МАЖБУРИЯТГА ЯРАША ҲОСИЛ ТЎПЛАНСИН

(ЯНГИЙЎЛ РАЙОН ВА ЯНГИЕР ШАҲАР ПАРТИЯ КОМИТЕТЛАРИНИНГ ПЛЕНУМЛАРИ)

Яқинда Янгийўл район партия комитетининг пленуми бўлиб ўтди. Пленум «Ўзбекистон КП Марказий Комитети III пленумининг якунлари ва район партия ташкилотларининг вазифалари» ҳақидаги масалани муҳокама қилди. Бу ҳақда район партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ Т. Умаров доклад қилди.

Докладчи ва музокарада сўзга чиққан ўртоқларнинг таъкидлашича, район меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитети март Пленуми қарорларини изчиллик билан амалга ошираборib, қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил етиштирмоқдалар, чорвачилик маҳсулотларини кўпайтирмоқдалар. Янгийўл колхоз-совхоз территориал ишлаб чиқариш бошқармасининг ташкил этилиши хўжаликларга раҳбарлик қилишни тубдан яхшилади. Бошқарма мутахассислари колхозларда, пахтачилик бригадаларида, чорвачилик фермаларида тез-тез бўлиб илғор тажрибаларни ишлаб чиқаришга кенг жорий қилишда қишлоқ меҳнаткашларига яқиндан амалий ва конкрет ёрдам бермоқдалар. Пленумда кам ҳосилли колхоз, бригадаларни илғорлар даражасига кўтаришда ғайрат ва ташаббус кўрсатаётган ташкилотчи-инструкторларнинг иши мақталди.

Бу йил янгийўлликлар она-Ватанга 48 минг тонна «оқ олтин» етказиб бериш юзасидан социалистик мажбурият олганлар. Район меҳнаткашлари ўз сўзларининг устидан чиқиш учун астойдил меҳнат қилмоқдалар. Ички резервларни ишга солиб ҳосилга-ҳосил қўшишни давом эттирмоқдалар. Ленин номли, Хрушчев номли, «Ленинизм» ва бошқа колхозларнинг аъзолари ҳар бир кундан унумли фойдаланиб, паст, ўсишдан орқада қолаётган ғўзаларни олдингиларига етказиб олиш учун астойдил меҳнат қилаётирлар. Бошланғич партия ташкилотлари пахтакорларнинг бутун куч ва эътиборларини олинган социалистик мажбуриятни шараф билан бажаришга сафарбар этаётирлар.

«Ленинизм» колхози партия ташкилотининг секретари ўртоқ Мадалиевнинг айтишича, агитаторлар пахтакорлар ўртасида оммавий-сиёсий ишларни пухта олиб бормоқдалар, илғор механизатор ва сувчиларнинг бой тажрибаларини кенг ёймоқдалар.

Лекин ҳамма ерда ҳам иш ана шундай эмас. Айрим колхозларнинг раҳбарлари олинган мажбуриятга яраша ишламаётирлар. Даладаги ҳосил мажбуриятни қопламайди. Шунга қарамай дала ишларини ташкил қилишда бўшашувчиликка йўл қўймоқдалар. Айниқса «XXI партсъезд», Калинин номли колхозларда аҳвол ёмон. Раҳбарларнинг айби билан колхозчиларнинг самарали ишлаши учун барча зарур шароитлар яратиб берилмаган. Меҳнат интизоми бўшашиб кетган. Партия ташкилотлари партиявий, сиёсий-оммавий ва ташкилий ишларни бўшаштириб юборганлар. Коммунистлар ишлабчиқаришнинг асосий ҳал қилувчи участкаларига бириктилиб қўйилмаган. Улар колхозчиларни галдаги хўжалик вазифаларини муваффақиятли бажаришга сафарбар қилмаётирлар. Агитаторларнинг иши устидан қаттиқ назорат ўрнатилмаган. Қилинган ишларнинг натижаси ўз вақтида айтиб турилмаяпти.

Шунинг учун ҳам бу колхозларда ҳосилнинг тақдири учун кураш чинакамига ташкил этилмаган. Кўпгина майдонлардаги ғўзалар ҳосилдан орқада қолиб кетган. Ғўзалар қўшимча равишда сифатли парвариш қилинмаётир, бегона ўтлардан тозаланмаяпти. Қатор ораларини чуқур культивация қилиб, қондириб суғоришга аҳамият берилмаяпти.

— Бу йил,— деди Узсельхозтехника район бўлимининг директори ўртоқ Мешков,— 5 минг гектар ердаги пахта машина билан териб олиниши керак. Бунинг учун бизда ҳамма имкониятлар мавжуд. 100 га яқин терим машинаси бор. Лекин айрим колхозларнинг раислари техникани ремонт қилишга панжа орасидан қарамоқдалар. Ҳозирга қадар 34 пахта териш машинасининг ремонтдан чиқарилганини қандай баҳолаш керак?

Районда механик-ҳайдовчи кадрлар тайёрлаш масаласига ҳам аҳамият берилмаётир. Кўп колхоз раҳбарларининг айби билан механизаторлар тайёрлаш курсларига колхозчилар юборилмаяпти.

Пленумда сўзга чиққан ўртоқлар карталарни машина теримига тайёрлаш, пахта хирмонларини, сушилка ва йўлларни ремонт қилишдаги камчиликларни дарҳол тузатиш зарурлиги ҳақида ҳам гапирдилар.

Пленумда Тошкент область партия комитетининг секретари ўртоқ С. М. Веселов сўзга чиқди.

Пленум қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил етиштириш юзасидан олинган социалистик мажбуриятни сўзсиз бажаришни таъминлашга қаратилган қарор қабул қилди.

Пленум ташкилий масалаларни ҳам қараб чиқди. Ўртоқ Т. Умаров область партия комитетининг Янгийўл колхоз-совхоз территориал ишлаб чиқариш бошқармасидаги партия ташкилотчиси қилиб тасдиқланганлиги сабабли, пленум уни район партия комитетининг биринчи секретари вазифасидан озод қилди. Райкомнинг биринчи секретари ва бюро аъзоси қилиб ўртоқ А. Алимов сайланди. Райкомнинг иккинчи секретари ўртоқ В. Ф. Черноволенко бошқа ишга ўтганлиги сабабли ўз вазифасидан озод қилинди. Райкомнинг иккинчи секретари ва бюро аъзоси қилиб ўртоқ Е. И. Кирилин сайланди.

* * *

Янгиер шаҳар партия комитетининг ҳам пленуми бўлиб ўтди. Шаҳар партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ Э. Исломов Тошкент область партия комитетининг Янгиер совхоз-колхоз территориал ишлаб чиқариш бошқармасидаги партия ташкилотчиси қилиб тасдиқланганлиги сабабли пленум уни ўз вазифасидан озод қилди. Шаҳар партия комитетининг биринчи секретари ва бюро аъзоси қилиб ўртоқ А. Абдушоҳидов сайланди.

БИРГА ҚАДАМ ТАШЛАЁТГАНЛАР

Тошкент шаҳрининг Болгарские огороди массивида жуда кўп қурилишлар олиб борилмоқда. Шулар қаторида 96 квартирали янги уй ҳам қад кўтараяпти. Темир йўл транспорти ишчиларига мўлжалланиб қурилаётган бу турар-жой биносини «Средазтрансстрой» трестининг 209-қурилиш бошқармаси бинокорлари барпо этишмоқда.

Қурилиш объектининг кўзга кўринарли ерида кўрсаткич тахтаси ўрнатилиб қўйилган. Ҳар куни бу тахтага бригадалар ўртасида иш қандай бораётгани ва социалистик мусобақа натижаларини ойнадек равшан қилиб кўрсатиб турадиган янги-янги маълумотлар ёзиб қўйилади. Бошқарма бинокорлари мана шу тахта ёнига тез-тез келиб, қурилиш суръати билан танишиб борадилар, илғор ва қолоқ бригадалар ҳамда участкаларнинг ишини кузатиб турадилар. Кўпинча шундай пайтларда Инсаб Раҳимжонов бошчилик қилаётган коммунистик меҳнат бригадаси аъзоларининг номи тилга олинади. Бунинг сабаби бор, албатта.

Ўртоқ И. Раҳимжонов бошлиқ бригада аҳил, меҳнатсевар, ўз касбига муҳаббат қўйган кишилардан ташкил топган. Бу бригада янги участкага ишга ўтганига унча кўп вақт бўлганича йўқ. Лекин гап вақтда эмас, амалий ишда. Улар ҳозирнинг ўзидаёқ бу янги турар-жой биносининг тўртинчи қаватини кўтармоқдалар. Қурилиш материаллари ўз вақтида етказиб турилса борми, бригада 4 ой ичидаёқ бу объектни фойдаланишга топширган бўлур эди.

Мана, бугун ҳам бригаданинг иш суръати кўнгилдагидек бораётган эди, бироқ узоққа чўзилмади. Пешинга яқин нима сабабдандир бетон узелидан қоришма келмай қолди. Бундай пайтларда қоришма қачон келар экан, деб қўл қовуштириб ўтиришни бригада аъзолари ёқтиришмайди.

Бригадир бетон узели жойлашган томонга бетоқатлик билан бир-икки қаради-да, вақтни бой бермаслик учун бригада аъзоларига зарур материалларни, жумладан ғиштни кўпроқ запас қилиб қўйишни топширди. Ҳамма ғишт теришга киришиб кетди.

Кўп ўтмай қоришма ҳам етиб келди. Бригада аъзолари яна жой-жойларини эгалладилар. Улар бир неча «учлик»ка бўлиниб иш бошладилар: икки ишчи ғишт терар, учинчиси эса уларни ғишт ва қоришма билан таъминлаб турарди. Ўзига хос бундай усул бригадага жуда қўл келган. Чунки, шу зайлда ишланса, вақт тежалади, бекор туриб қолувчилар бўлмайди, демак, ишнинг унуми ошади.

Бу орада бригадирнинг ўзи ҳам тиним билмади: гоҳ бетон узелига бориб, қоришмадан хабар оларди, гоҳ ёрдамчи ишчиларга кўмаклашарди, гоҳ шогирдларининг ёнида бўлиб, уларга андава ушлашни, ғишт теришни ўргатарди.

Шу куни бригада графикда белгиланган ишни муваффақият билан бажарди.

Смена тугагач, биз Инсаб Раҳимжонов билан учрашиб, у бошчилик қилаётган бригада аъзоларининг ишлари ҳақида суҳбатлашдик. Моҳир бинокор ўзининг ҳалол меҳнати билан Тошкентимиз ҳуснига-ҳусн қўшишда, унинг чиройини очишда озмунча ҳисса қўшдими?! Унинг бригадаси қўлдан чиқарган қават-қават биноларни санаб, саноғига етиб бўлмайди.

— Бригадангиз қурган уйлар сони қанчага етди?— деб савол берган эдик:

— Санаган эмасмиз, — деб қўяқолди бригадир.

Ишчи халқи жуда камтар бўлади. Пўлат эритувчи ўз меҳнат фаолиятида қанча пўлат эритгани ёки шахтёр қанча кўмир қазиб чиқарганини яхши эслай олмайди. Тўғрироғи, улар «мен бунча иш қилганман» дейишни ўзларига эп билмайдилар. Қурувчиларни ҳам шу тоифадаги кишилар қаторига қўшса бўлади.

Инсаб Раҳимжонов бригадаси қуриб битказган бинолар сон-саноқсиз. Узоққа бормай бригаданинг шу массивда қилган ишларинигина кўздан кечирайлик. Қисқа вақт ичида ўртоқ Раҳимжонов бригадаси 2 та 86 квартирали турар-жой биноси қурди, ҳозир учинчи уйни бунёд этаяпти.

Бу ютуқлар пешқадам бинокорлардан Маъмуржон Умаров, Неъмат Ражабов, қолаверса, бригаданинг барча 20 аъзоси фидокорона меҳнатининг мевасидир. Қўлга киритилаётган бу муваффақиятларни тилга олганимизда бригаданинг меҳнатсевар, жонкуяр ва ишбилармон раҳбари, уста бинокор Инсаб Раҳимжоновнинг ҳам қўшаётган салмоқли ҳиссасини қайд қилиб ўтмасдан бўлмайди. У бошлиқ бўлган бригада шу кунларда машъал бригада деган юксак номни оқлаш учун жонбозлик кўрсатиб ишлаётир. Бригада аъзолари ўзлари қураётган 96 квартирали уйни муддатидан илгари битказиб, темир йўлчиларга ҳадя этиш иштиёқида меҳнат қилмоқдалар.

И. ЗИМИН,
209- қурилиш бошқармаси бетончиси.

ЯНГИ ЎҚУВ ЙИЛИГА ТАЙЁРМИСИЗ?

Янги ўқув йилига саноқли кунлар қолди. Областимиздаги кўпгина мактабларда бу кунга пухта тайёргарлик кўрилди. Мактаб бинолари сифатли ремонтдан чиқарилиб, микро участкадаги болалар тўла рўйхатга олинди.

Аммо, айрим жойларда бу ишлар шу вақтга қадар тугаллангани йўқ.

Жумладан, Пискент районидаги «Ленинизм» номли ўрта мактабнинг биноси ҳанузгача ремонт қилинмади. Бино деворларининг сувоғи тушиб кетган, эшик-деразалар синиқлигича ётипти. Мактабнинг 19 та синф хонасидаги 143 та парта, 19 та доска бўялган эмас.

Мактабнинг микроучасткасидаги ўқув ёшидаги болалар рўйхатга олинмади. Ваҳоланки, бу ишларнинг ҳаммаси 1 августгача батамом бажарилиши керак. Мактаб директори А. Абдулҳакимов ва унинг хўжалик ишлари бўйича ўринбосари А. Есенбоев ўртоқлар бўлса янги ўқув йилига ҳали вақт кўп деган кайфиятда юрибдилар. Аммо вақт кутиб турмайди.

И. СУЯРҚУЛОВ.

ХОДИСА

Қалбаки заём билан

Оржоникидзе районидаги неврология санаторийсида агроном бўлиб ишловчи олий маълумотли биолог Лутфулла Одилхўжаев шу йилнинг 30 июнь куни Оржоникидзе посёлкасидаги 3568 сонли омонат кассага кириб келди. У қўлидаги заёмларни контролёрга узатди.

Бош контролёр Н. Гумерова заёмларни синчиклаб кўра бошлади. Бундай қараса, қаршисида пул кутиб турган киши қипқизил фирибгар экан: заёмлар қалбаки. 1956 йилда чиқарилган бу заёмлар 1957 йилда чиқарилган қилиб, йили ўзгартирилган. Ҳар бири 100 сўмлик (пуллар эски ҳисобда) 20 та заёмга 2000 сўм пул олишни мўлжаллаб турган товламачи шу ернинг ўзида ушланди.

Тергов давомида Одилхўжаев фото суратсиз бемуддат паспортга эга эканлиги маълум бўлди. Жиноятчи қамоққа олинди.

Ж. КАМОЛОВ.

Социалистик Чирчиқ таниб бўлмас даражада кўркамлашиб бораяпти. Янги-янги турар-жой, маданий-маиший бинолар тобора кўплаб қурилмоқда. Мана шу суратда сиз янги барпо этилган металлурглар посёлкасининг кўчаларидан бирини кўриб турибсиз. Кўзингизга ташланиб турган муҳташам биноларда ҳозир Ўзбекистон қаттиқ қотишмалар ва ўтга чидамли металлар комбинатининг ишчилари ҳамда хизматчилари истиқомат қилишаяпти.

О. Левак фотоси.

Ҳам энидан, ҳам бўйидан

Калинин район матлубот союзи умумий овқатланиш бўлимига қарашли 2-чайнайа ходимлари хўрандалар нонини туя қилишмоқда деса ишонаверинг. Чайнаяда бир-икки марта овқатлансангиз таомларнинг калорияси пастлигини лаборатория анализисиз ҳам билиб оласиз.

— Нега бундай? — сўрайди хўранда.

— Хоҳласангиз шу, бўлмаса катта кўча! — жавоб беради чайная раҳбарлари.

«Ёмоннинг бир қилиғи ортиқ» деганларидек, кухнянинг кундуз соат 14-15 даёқ ишламай қўйиши ортиқча. Дам олиш куни эса мутлақо ишламайди. Оч қоринга аччиқ саримсоқ қилиб буфетда спиртли ичимликлар сотиш авжига чиқади. Чанқовни қондирадиган совуқ ичимликларнинг номи бор-у, ўзи йўқ. Сабаби билан қизиқдик. Масала равшан бўлди: буфетчи М. Ғуломов спиртли ичимлик сотиш ҳисобига текин даромад орттиришга муккасидан кетипди. Лўнда қилиб айтганда, у ўта кетган эгри қўл, ғирром одам.

Яқинда ана шу «эпчил» томонидан сотилган 3 кружка пиво ва 3 стакан вино қайта ўлчанган вақтда пивонинг ҳар кружкасидан 90—95 грамм кам чиқди. Винонинг ҳар бир стаканида эса 30-35 грамм етишмайди. 200 грамм ўрнига 165-170 грамм қуйиб берган бу ноинсофнинг ошкора ўғирлиги кимни ғазаблантирмайди, ахир! Текин томоқ Ғуломов бу билан ҳам қаноатланмайди. Ичимликларга дангал сув қўшиб сотади.

У сотган «оқ вермут» виносида 16—18 процент ўрнига 12,1 процент спирт борлиги аниқланди. Тўрт юлдузли коньякда эса 41 процент ўрнига 33 процент спирт бор. Қолгани сув. Хўш, бу бориб турган жиноят эканлигини билмайди, дейсизми? Давлат заводларида ишлаб чиқилган стандарт шишали бундай ичимликларга сув қўшиб сотишга журъат этган бундай муттаҳамдан яна нима кутиш мумкин? Энди стаканларнинг ҳажмига келсак, Бу ҳам ишкал. 170—180 граммлик стаканлар 200 граммлик деб ишлатилади.

Хуллас, Ғуломов юлғичликнинг ҳамма хилларидан фойдаланиб, текин пул ишлайди. Буфетда савдога қўйилган товарларнинг нархи кўрсатилмаганини айтиб ўтирмаймиз.

Текинхўрлик «касал»и биргина Ғуломовда эмас, чайнаяга қарашли бошқа шохобчаларда савдо қиладиган айрим кишилар ҳам ана шу дардга мубтало. 4-газ сув будкасининг сотувчиси А. П. Скобцов сотган газ сувдан 45 процент сиропни ўмариб қолган. Унинг ширинлиги 61 процент ўрнига 46,3 процент бўлиб чиқди. Газ сув савдосининг аҳволини шундан билиб олаверинг. Бундай беюз сотувчилар харидорлар ҳақига ҳиёнат қилаётгани билан иши йўқ.

Шуниси ачинарлики, маиший комбинатга қарашли 2-лимонад заводининг иши билан ҳеч ким қизиқмайди. Цех ифлос, ишчилар санитария назоратидан ўтказилмайди. Бу ерда тайёрланаётган сироп ва мевали ичимликларнинг сифати паст, стандарт бузилади.

Қизиғи шундаки, омборда сақланаётган сиропнинг ширинлиги 60,6 процент ўрнига 46,3 процент, маҳсулот ишлаб чиқариладиган цехдаги сиропнинг ширинлиги эса 38,8 процент.

Хўжасизлик шу даражага бориб етганки, савдо шохобчаларига чиқарилаётган сироп ва совуқ ичимликлар номерсиз ва ҳисобга олинмаган накладнойлар орқали тарқатилади.

Ёзнинг шу жазирама кунларида районда совуқ ичимликлар ишлаб чиқариш ва савдо қилиш ана шу аҳволда. Энг «намунали» чайнаянинг аҳволи эса юқорида айтганимиздек. Ўғирлик ва ҳиёнат қилаётган шахслар бемалол яллo қилиб юришипти. Улар чайнаяда ҳам, лимонад заводида ҳам, буфетда ҳам, сув дўконида ҳам ўз қинғир ишларини давом эттирмоқдалар. Харидор ва хўранда ҳақига чанг солиб, текин бойлик орттириш йўлида хиёнатга юз тутганлар ҳам бўйидан, ҳам энидан урмоқдалар.

Бу — район матлубот союзи (раиси Ашрафхонова) аҳолига маиший хизмат кўрсатишни яхшилашга бефарқ қараб келаётганининг натижасидир.. Умумий овқатланиш тармоқларидаги хизмат ва совуқ ичимликлар савдоси устидан етарли назорат олиб борилмаётгани туфайли тартибсизлик авж олмоқда, Лекин ана шу тартибсизлик қачонгача давом этаркин? Буни, энди ўртоқ Ашрафхоновадан эшитамиз.

А. ТЎЛАГАНХЎЖАЕВ,
Тошкент область бош давлат савдо инспектори, «Тошкент ҳақиқати»нинг штатсиз мухбири.

ПАХТАКОРЛАРНИНГ ҚАНОТЛИ ЁРДАМЧИЛАРИ

Ғира-шира тонг отабошлаши билан колхоз посёлкасида авиация двигателининг шовқини эшитилди. Ҳавога республикада хизмат кўрсатган учувчи Ҳафиз Азизов бошқараётган АН-2 самолёти кўтарилмоқда эди. Самолёт бир айланиб сигналчининг олдидан тўғри чиқди. Кўп ўтмай у пахта майдонлари ҳосил қилган ям-яшил гилам устида метилмеркаптофосни чангитиб кетди. Авиаторлар «очкўз» зараркунандаларни боплаб «меҳмон» қилишарди. Кучли заҳарли моддалар пахта майдонларини кўкқурт, ўргимчак кана ва бошқа зараркунандалардан тозаларди.

Бак бўшаши билан самолёт ерга қўнди. Ишчи бригада машинани яна химикатлар билан тўлдирди.

Самолёт иккинчи, учинчи марта пахтазорларни айланиб келди. Шу тариқа қоронғи тушгунча зараркунандалар билан курашиш давом этди.

Юқори Чирчиқ районидаги Ленин номли колхознинг 800 гектарлик майдонини дорилагач экипаж бошқа қишлоқ хўжалик артелига ўтди. Бу ерда ҳам ҳосилнинг қанотли ҳимоячиларини сабрсизлик билан кутишарди.

Ҳафиз Азизов авиация-химия ишларининг чинакам устаси. У қишлоқ хўжалик авиациясида 12 йил самарали меҳнат қилиб ўз «ҳаво комбайни» билан салкам чорак миллион гектар майдонни дорилади ва минглаб тонна «оқ олтин»ни зараркунандалардан сақлаб қолди.

— Пахтазор меҳнаткашларига ёрдам бериш учун, — дейди коммунистик меҳнат экипажининг командири Ҳафиз Азизов қўлдан келган хизматимизни аямаймиз. Ҳосилдорликни ошириш учун кураш — бизнинг ҳам шарафли бурчимиз.

Ўртоқ Азизов бу йил 25 минг гектар майдонни дорилашга сўз берди. У ўз мажбуриятини бажариш учун астойдил меҳнат қилмоқда.

М. ВИШЕДСКИЙ.

МАҲАЛЛАНИНГ ОНАХОНИ

«Қари билганни пари билмас» дейишади. Хайринисо хола ҳам ана шундай кўпни кўрган, доно кексалардан. Шунинг учун ҳам уни «маҳалланинг онахони» деб ҳурмат қилишади.

Нега дейсизми? У, тиним билмас, юрагида ўти бор аёл. Бордию, уни излаб уйига бориб қолгудай бўлсангиз, истаган вақтингизда тополмайсиз, Чунки онахон ҳали Октябрь райони маданият уйида, ҳали 1-мактаб ўқитувчилари билан суҳбатда бўлади. Ҳа, айтмоқчи, у хотин-қизлар совети раисининг ўринбосари ҳам, маҳалла комитетининг раис ўринбосари ҳам. Яна 18-болалар боғчасига бориб, кичкинтойлардан хабар олиб туради. У актив пропагандист ҳамдир.

Хайринисо хола шахсий пенсионерман, уйда дам олиб ўтиракелай демайди. У «Қизил яримой жамияти»нинг санитария постини тузди. Маҳаллада бирон кўнгилсиз воқеалар, жанжаллар рўй берса, ўзи бош бўлиб, ўртоқлик судини ўтказади.

Ўтган йили унинг ташаббуси билан Тошкентдаги «Ўзган» маҳалласида район хотин-қизлари ўртасида соғлиқни сақлаш университети очилди. Ҳозир университетга 300 га яқин аёл қатнашяпти. Оила, бола тарбияси, медицина темаларига оид лекция ва суҳбатлар маҳалла аёллари томонидан зўр қизиқиш билан тингланмоқда. Масалан, доцент И. Фозилов, врач А. Жалолов ва С. Ниёзовларнинг «Медицина ва хурофот», «Қизамиқ ва ундан сақланиш йўллари» сингари лекция ва суҳбатлар хотин-қизларга манзур бўлди.

Табаррук онахон аҳоли ўртасида олиб бораётган ишлари учун, агитация ва пропаганда соҳасидаги хизматлари эвазига фахрий ёрлиқ ва раҳматномалар олди. Ҳозирги кунда Ҳайринисо Содиқова район соғлиқни сақлаш бўлимига яқиндан ёрдам кўрсатмоқда.

Ғайратингизга офарин, онахон!

Н. ҲАКИМОВА.

ҚУРИЛИШЛАРГА

Чирчиқдаги Юмолоқ темир-бетон деталлари ва конструкциялари заводи коллективи республикамизда олиб борилаётган етти йиллик қурилишларига кўплаб бинокорлик материаллари етказиб бермоқда. Барча цех ва участкаларда йиллик топшириқни муддатидан илгари бажариш бўйича социалистик мусобақа авж олиб кетган. Шу туфайли ҳам олти ойлик ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш плани анча ортиғи билан адо этилди. Белгиланганидан ташқари 100 минг сўмлик турли хил конструкциялар, жумладан, темир-бетон тўсинлар, устунлар, балкалар, трубалар, қаватлар орасига қўйиладиган плиталар, керамзит-бетондан ясалган девор панеллари ва бошқа материаллар тайёрланди ҳамда қурилишларга юборилди.

Корхона ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари қўлга киритилган бу ютуқни янада мустаҳкамлаш учун шу кунларда бир тан, бир жон бўлиб меҳнат қилишмоқда. Айниқса 3-керамзит ишлаб чиқарувчи цех коллективи баракали ишламоқда. Мавжуд асбоб-ускуналар қуввати ва иш вақтидан унумли фойдаланаётган цех ишчилари бу йил 52 минг кубометр керамзит ишлаб чиқариш бўйича зиммаларига олган мажбуриятларини шараф билан бажармоқдалар. Улар шу кунларда август ойи ҳисобига маҳсулот беришяпти.

Цехнинг айланма печь машинистларидан А. Иброҳимов, В. Бердиев, мотористлар К. Слошинина, Н. Ивашченко ўртоқлар сингари ўнлаб ишчилари корхонанинг машъаллари ҳисобланади. Улар смена топшириқларини ортиғи билан адо этмоқдалар ва сифатли маҳсулот ишлаб чиқаришаяпти.

М. СУЛТОНОВ.

Чилонзор массивида кенг кўламда қурилиш-монтаж ишларини бажараётган 153-трестнинг биринчи бошқармасида пешқадам қурувчиларни кўплаб учратасиз. Мана улардан бири — бригада бошлиғи ўртоқ П. Сколоменус. Унинг бригадаси шу йилнинг ўтган ойлари ичида графикда белгиланган икки уй ўрнига учта турар-жой биносини қуриб фойдаланишга топширди ва 2,5 минг сўмлик бинокорлик материалларини тежаб қолди. Суратда: П. Сколоменус (ўнгда) ва бригаданинг илғор ишчиси И. Мусақулов ўртоқлар.

А. Тўраев фотолари.

Беш баравар тез

Оҳангарондаги кўмирни ер остида газга айлантириш станциясида мамлакатимизда тайёрланган янги станок ёрдамида 280 метрлик қудуқнинг проходкаси тамомланди. Бу агрегат қия қудуқлар пармалашга мўлжалланган бўлиб, проходка ишларини оддий техникага қараганда беш баравар тезроқ бажаради. Бу агрегат Донбассдаги заводлардан бирида тайёрланган. (ЎзТАГ).

Пахтазор қўшиқлари

ЕР — ХАЗИНА, ОЛТИН БОЙЛИГИМИЗ

А. Абалян фотоэтюди.

Ҳабиб НУЪМОН

Учрашганда

(О Ч Е Р К)

□ □ □

БИР кўрган кишингизни ҳамма вақт ҳам ёдда сақлайвермайсиз. Баъзан, яқиндагина кўришган бўлсангиз ҳам танимай қоласиз. Аксинча, шундай ҳам бўладики, бир вақтлар уришган одамингизни узоқ давр эслаб юрасиз. Ҳатто шу даражага борадики, унинг сиймоси кўз ўнгингизда тез-тез гавдаланаверади, овози кечагидек, қулоғингиз тагида жаранглаб туради. Бунга сабаб илк кўришгандаги қизиқ воқеалар, қаттиқ таассурот ва кузатиш натижаси бўлса керак.

Бундан 6—7 йилча илгари Исмоил Иноғамов деган киши билан учрашганман. У Янгийўл районидаги «Ленинизм» колхозида бригадир эди. Ўша вақтдаги суҳбат ёдимда: «шу ерда туғилиб ўсганман, ота касбим деҳқон — пахтакор, 1933 йилдан буён бригадирлик қиламан» деган эди.

Яқинда бир иш билан Янгийўл районига боришга тўғри келди. Йўлда Исмоил аканинг ўша вақтдаги гаплари эсимга тушиб қолди. Колхоз правлениеси биносига етганда автобусдан тушдим. Менда у билан сўзлашиш, пахтачиликдаги янги фикрларини билиш истаги бирдан кучайиб қолган эди.

У ҳали ҳам бригадир экан. «Гулжаҳон» қишлоғидаги 8-бригадада дейишди. Тўғри, бригада томон йўл олдим. Эрталаб соат 9. Колхозчилар тонгда ишнинг кучини қирқиб, эндигина нонуштага ўтиришган экан. Шийпон қалин мева дарахтлари билан ўралган. Ғир-ғир шабада эсиб турибди. Ариқда шарқираб сув оқмоқда. Атроф яхлит пахта майдонлари. Ғўзаларнинг оқ, пуштиранг, тўқ қизил гуллари дарахтлар орасидан жуда ҳам чиройли манзара бериб кўринади. Колхозчилар дарахт тагларига қўйилган чорпояларда бўрсилдоқ иссиқ нон, узум билан нонушта қилишмоқда. Радиодан берилаётган ёқимли куйни эшитиб, ҳордиқ чиқаришмоқда. Бу ернинг шу кўриниши нақадар сўлим.

Ариқ бўйидаги чорпояда икки киши ўтирарди. Улардан бирини дарҳол танидим: ўша Исмоил ака, чап лабида ингичка чизиқ, қулоғининг тагида катта яранинг изи бор. Дарвоқе, у Ватан урушида яраланган, душман ўқи оғзидан кириб, қулоғининг тагидан ўпириб чиқиб кетганини илгари билган эдим. Бригадир ҳийла озиб қопти, юзлари ҳам қорайган. Лекин қаримапти.

Ҳамроҳим — колхоз раиси Абдулла ака ўтирганлар билан мени таништирди ва ҳазил-ҳузул гаплар билан бир пасда одамлар юрагига кириб кетди. Маълумки, бундай жойда гап мавзуи дарров пахтачиликка кўчади. Ҳозир ҳам шундай бўлди.

— Бу киши областдан келган, — деди мени бригадирга кўрсатиб раис — ғўзангизни ўт босиб кетгани ҳаммаёққа овоза бўлипти.

Бригадир ялт этиб менга қаради. У мени таний олмади.

— Шунақами, деб сўрадим атайин.

Бригадир чеҳрамдаги кулгини кўриб жилмайди ва лабини қимтиб, бир юзининг гўштини учириб «йўқ, ишонманг» деган ишорани қилди. У негадир, лаҳза сайин раисга ўгирилиб, бир нарса айтишга оғзини жуфтларди, лекин айтолмасди. Мен яна савол бердим.

—Деҳқонлар «асад—экинингни ясат» дейишади, бунинг маъноси нима?

— Маъноси экинни ясатишда,— деди соддалик билан бригадир.

— Буку тўғри, экинни фақат асад ойида ясатиш керакми?

— Ҳа, — деди Исмоил ака фикримни англаб. — Асад ёз чилласига тўғри келади. Ҳосил учун кураш даврининг довони бу. Шу довонни ошиб боряпмиз. Асадда ғўзани тобига келтириб олиш керак. Бу йил айниқса хархашаси кўпроқ.

Бригадир яна раисга қараб қўйди. Бу қарашда «жавоб кутаман» деган ифода бор эди. Раис эса буни пайқамадими ёки жавоб бергиси келмадими, ўрнидан туриб нари кетди. Бригадир сўзида давом этди:

— 8 апрелда экишни тугаллаган эдик. Энди культивация соламиз, деб турганимизда 20 апрель куни ғўзамизни совуқ урди. 140 гектардан 90 гектар ерга қайта экдик. Ғўза бироз кечкироқ, ҳар йил бериладиган нормадаги минерал ўғитни солиб қўйдик. Буёғига толиқиб қоладими дейман. Раис бўлса ўғит йўқ дейди.

Бригадирнинг мақсади энди ойдинлашган эди. Орага жимлик чўкди.

Раис иккита қовун кўтариб келиб, жойига ўтирди. «Умбирвоқи» етилиб пишган эди. Сувчи Юсуфбек ака Қозоқбоев қовунларни коса қилиб сўйиб, дастурхонга қўяркан «пишганини ҳам билмабмиз, вақт ҳам ўтиб қолибди-да» деди.

Бу гапдан бригадирнинг чеҳрасига яна ташвиш тушди. Раис бир карж қовунни қўлига олиб унга ўгирилди:

— Сиз деҳқонсиз, Исмоил ака, ўзингиз 15 июлдан кейин ғўзанинг меъдаси минерал ўғитни кўтармайди, дер эдингиз-ку.

— Бу йил яна 4—5 кун кўтаради, Бу йил шунақа йил. Иссиқни қаранг, осмондан ураётган тафтга яраша, илдизда озуқа бўлиши керакда. Бир ўйлаб кўринг раис. 3—4 кўсак қўлга киради.

— Чораси йўқ, — деди раис ҳам куйингансимон. Бригадирнинг кейинги сўзи уни ўйлатиб қўйган эди. — Маҳаллий ўғитга зўр берасиз, «шарват» қилинг, бошқа илож йўқ.

— Буни қиламиз, аммо киши...

— Нима, киши?

— Ҳозир учинчи сувни бошладик, Баъзи карталар сувдан айниб чиқмаса деб қўрқаман, киши шуёғини ўйлайди-да.

— Айнаган жойга «шарват»ни кўпроқ беринг.

— «Шарват»ни беришга берамиз. «Шарват» кейинги кўсакларга мадад бўлади. Томирга тез таъсир қиладиган ўғитни бериш пайти ҳозир. Кейинги озиқлантирганимизга ўн беш кунча бўлиб қолди. Мен буёғини ҳисобга олаяпман.

Раис билан бригадирнинг сўзини диққат билан эшитиб ўтирган Юсуфбек ака гапга аралашди. У эски сувчи. Ернинг мижозини, паст-баландини обдан билиб олган миришкор деҳқон.

— Ҳозирги иссиқ билан сув шундай монанд келадики, ғўза ҳар куни эмас, ҳар соатда бир яшайди,— деди у.— Бир ерга белги қўйиб чиқинг: шу бугун сув ичган ғўза эртага роппа роса 5 сантиметр ўсади. Ҳар гектар ерда 97 минг туп ғўза бор деяпти бригадир. Ғўза шу зайилда ўсганда 97 минг шох олди деяверинг. Экинни айни шу кунларда толиқтирмаслик керак.

Сувчининг гапидаги эътироз ҳам раисга қаратилган эди. Раис «қани юринглар» деди-да пайкал томон бошлади. Ғўза росмана етилиб қолган. Қайси бир тупни энгаштириб кўрманг, ғуж-ғуж шона, гул кўзга ташланади. Олди ғўза 4—5 тагача кўсак олипти. Тўқ қизил гулларини энди ерга ташлаган найча — кўсаклар беҳисоб.

Мен ҳайрон қолдим. Шунчалик ғўза ўстирган бригадир нега ташвишда. Унинг кеча-кундуз тинмай ғўза устида парвона бўлганини раис айтиб берган эди. Бригадир фақат ғўза деб, ўз ерида пишган қовунни ҳам кўрмапти. Исмоил аканинг фикрича ғўза бултургидан анча яхши, бўйчан эмасу, серҳосил. 40 центнердан мажбуриятнинг бажарилишига катта ишонч бор. Нега энди чеҳраси очилмайди, қисилади. Бунинг боисини билиш учун уста пахтакорнинг қалбига кириш керак. Пайкалда юрарканмиз, ниҳоят, унинг нимадан изтироб чекаётганлигини англадик.

— Мана, — деди бригадир бир туп ғўзани ёнбошлатиб, ҳосилини кўрсатаркан, — кейинги иссиқ жуда пором келди. Сувнинг таъсири, ўғитнинг кучи билан ғўза оқ гулни чизиб юборди. Лекин бу — насия. Гап уни қўлга киритишда қолган. Бунинг уддасидан чиқаолмасак ўнта бунақанги гулу кўсакдан фойда йўқ. Асалари роса тўйдирилса бир ҳафтанинг ичидаёқ 12 килограммгача асал берарқан қўяркан. Тўйдирмасангиз, ўша 12 килограмм берадиган асали ўрнига 12 килограмм шакарингизни еяркан. Ғўза ҳам шунақа. Ҳали мендан асадни сўрадингиз, бригадир менга юзланди.— Ғўзага асадда ишлов берсангиз бир йиллигини оласиз, бермасангиз бир йилликни ютқизасиз.

Бу сўзлар пахтакорга хос зўр мантиқ ва нодир тажрибаларнинг тимсоли эди. Бутун умрини пахтачиликка бериб келаётган ва шу йўлда ҳам қувониб, ҳам ташвиш тортаётган олижаноб кишининг сўзига сўз қўшиш ортиқча эканлигини ҳаммамиз англаб турибмиз. Боя шийпонда Исмоил ака пахтачиликка боғлаб эл-юрт фаровонлиги, тинчлиги тўғрисида ҳам гапирган эди: «Урушнинг оғир кулфатларини тортганман. Уруш деса юрагим орқамга тортиб кетади, Беш болам, олти набирам бор. Эндиги авлодимиз уруш захматини кўрмасин, дейман. Батамом қуролсизланиш ва тинчлик учун курашга бағишланган Жаҳон конгрессида ўртоқ Хрушчев улуғ гапларни гапирди. Радиодан ҳузур қилиб эшитдим, Тинчлик деганда меҳнатингни яна ҳам яхши кўрар экансан. Тинч замонда яшагинг, ишлагинг, узоқ умр кўргинг келади».

Раис бригадирнинг бояги сўзидан кейин ғўзаларга кўз югуртириб сўради:

— Чеканкани қачон бошладингиз.

— Бултур 21 июлдан табақалаб чеканка қилган эдик. Бу йил 15 июлдан киришдик. Ҳозир 13—14 шох бўлиб қолди.

Пайкалдан чиқдик. Бригадир ва сувчи билан хайрлашиб, раис билан машинага ўтирдим. Катта йўлга етганда раис правление томонга юрмай ўнгга бурилди. Ўнг томонда Исмоил ака бригадасининг ғўзалари йўл бўйлаб узоқ чўзилиб кетган эди. Раис машинани катта пайкал ёқасида тўхтатиб, ғўза орасига кириб кетди. Мен ҳам унинг кетидан юрдим. Бу ердаги ғўзалар ҳам бояги ғўзалар сингари ғуж-ғуж ҳосил олмоқда. Лекин туси ўзгачароқ. Раиснинг чеҳраси ўзгарди. Қовоқлари кўзини юмиб тушди. У эгатлардан бирин-кетин ўтиб ғўзаларни бошдан-оёқ кўздан кечирарди. Ниҳоят қаддини ростлаб менга ўгирилди.

— Кўрдингизми, Исмоил аканинг айтганича бор. Шу пайкал учинчи сувдан кейин айниган. Баргини қаранг, сарғайинқирабди.

Машинага миндик: Раис ҳам жим; мен ҳам жим. Чорак асрдан буён колхозга раҳбарлик қилиб келаётган бу ғамхўр, иш билармон ташкилотчи одам ҳозир нимани ўйлаётган экан. У қадрдон хўжаликнинг ҳар бир бўлтак ерини бирма-бир қадамлаб чиққан, ҳар йили пахта планини муваффақиятли бажариб, ҳосилдорликни тобора кўтариб келмоқда. Бу йил 1500 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 34 центнердан «оқ олтин» олиш мажбурияти олинган. Шунга яраша иш қилинган, ҳосил тўпланмоқда. Раис бир пайкал устида нега шунча ташвиш тортади. Ҳа, ташвиш тортиш керак. Ҳозир шундай пайт. Исмоил ака айтмоқчи, асадда бир йилликни қўлга киритиш ва бир йилликни қўлдан бой бериб қўйиш мумкин.

Раис билан хайрлашдим. У правлениега кирар ёки бошқа ёққа борар деб ўйлаган эдим, машинага миниб яна Исмоил ака бригадаси томонга кетди.

БОҒБОН БОБОМ

Шу колхознинг боғбони бобом
Кўкрагига тушар соқоли.
Лекин тийран ўйи, хаёли,
Боғни кезар ҳар кун, ҳар оқшом.

Унга сирдош ҳар дарахт, япроқ;
Шивирлашар, куйлашар унга,
Шивирлашар, сўйлашар унга,
Унга сирдош қирқ ёшли ёнғоқ...
Унга сирдош кўп йилдан бери
Ҳосилга бой олмаю, аноф,
Мажнун толу, шўх оққан анҳор,
Кенг пахтазор дала, қир бари!
Бобом боғни кезар ҳар оқшом,
Сўрайман гоҳ: — Айтингиз нечун —
Боғни такрор кезасиз ҳар кун?
Оқшом боғни кезаркан бобом.
Жавоб берар жилмайиб бир зум:
Болалигим ўтган шу боғда,
Шу чаманда, шу гул ўтлоқда
Чол кўзида чақнар табассум:
Ёшлигимни излайман ўғлим;
Шу боғдадир ёшлик изларим;
Шу боғдадир ширин ҳисларим,
Шу боғдадир энг жўшқин кўнглим.
Ўша чоқлар кетибди учиб
Тополмадим изларини ҳам,
Аммо сенда кўролдим эркам —
Ёшлик сенга қолибди кўчиб.
У чоғларнинг завқи бор манда,
У чоғларни сўйлар ҳар япроқ,
У чоғларни куйлар шўх булоқ,
У чоғ яшар шу боғ-чаманда!
Боғни кезиб ҳар куни бобом
Ёшлигини излаб юрармиш.
Баъзан топмай ҳайрон бўлармиш,
Боғни кезар ҳар кун, ҳар оқшом.
Ёшлигини ёдга олармиш...
Ҳар кўклам чоғи
Гуллар билан кўмилса боғи
Гўё қайта туғилармиш, —
Ёшариб қолармиш!..

ТУЛҚИН.

□ □ □

МЕНГА ЁҚИШИНГ БОР

(ҚЎШИҚ)

Пахтазордан ўтар бўлсам,
Табассум-ла боқишинг бор.
Юрагимга ишқинг солиб
Қалбим ўтда ёқишинг бор,
Табассум-ла боқишинг бор.
Гўзалим деб сўрсам савол,
Бир баҳона топишинг бор.
Сўзда тилим бўлганда лол,
Ойдек қошинг қоқишинг бор,
Бир баҳона топишинг бор.
Ҳаяжонда севгим айтсам,
Қуёш бўлиб болқишинг бор.
Мавж урувчи дарёдай ҳам
Тўлқинланиб оқишинг бор,
Қуёш бўлиб болқишинг бор.
Қизлар ичра, гўзал ёрим
Ўзинг менга ёқишинг бор.
Айт висолинг, вафодорим,
Ё ёзинг бор, ё қишинг бор;
Ўзинг менга ёқишинг бор.

Маҳкам РАҲМОНОВ.

□ □ □

НУРАФШОН ЁЗ

Сахий ёз ям-яшил либос кийгазди
Ўлкам бўйлаб — шаҳар, қишлоқ, бўзларга...
Тўкин ёз мевага юртни тўлғазди,
«Оқ олтин» мақтови сиғмас сўзларга.

Ана, универсал кемадек сузар,
Ғўзани ардоқлар механизатор.
Ботирлар мўл ҳосил режасин тузар,
Яшил водийда иш боради—зўр.
Далада иш қизғин, бўласиз қойил,
Қиммат дамлармасми, ғанимат ҳар он.
Қараб, гўё гулдай очилади дил,
Илҳомбахш меҳнатдан яшнар тўрт томон.

Тўлқин РАЖАБИЙ.

ТУРСУНОЙЧИ ҚИЗГА

Сенга бўлсин қалбдаги олқишларим, куйларим,
Ҳам садоқат, ҳам ҳурмат, ҳам илҳому ўйларим,
Малоҳатли ишқ билан безаб қўйган уйларим,
Сенга бўлсин бош ўлан, доңги кетган тўйларим:
Ҳой қўллари қадоқ қиз,
Ҳой, кўзлари чақноқ қиз,
Техникани ўргат менга,
Ҳой, йўллари порлоқ қиз.
Пахта қадри-қимматим, жони-жаҳоним дединг,
Шу пахтадан «жаз-жузу», тандирда ноним дединг,
Элга машъал бўлмоқни мақсад, виждоним дединг,
Бўз ерларни забт этиш ғururим, шоним дединг:
Ҳой, оқшомнинг кундузи,
Шўх дарёнинг қундузи,
Босган изин боғ этган,
Ҳой, пахтазор юлдузи.
Қандай билдинг, айтгинчи, техниканинг тилини,
Қандай бурдинг, иркилмай ХВСнинг рулини,
Қандай топдинг ҳаётда саодатнинг йўлини,
Қандай мафтун этолдинг, оддий деҳқон ўғлини:
Севинчи денгиз мисол,
Орзуси чексиз мисол.
Қани, оч юрагингни,
Тинглай, эй соҳибжамол.
Бир ишга қўл урдингми, матонат, ғайрат керак,
Она-Ватан меҳри-ю, маҳорат, қудрат керак,
Ота халқ орзуси-ю, авжи зўр суръат керак,
Ишонч, туйғу, муҳаббат, энг буюк журъат керак:
Қойилман бу фахрингга,
Нафосату наҳрингга.
Жаҳонни сиғдиролган
Юрагингга, бағрингга.
Саратоннинг иссиғи, тер чиқар пешонадан,
Кузда олтин тоғ бўлур, ҳозирчи гул, шонадан,
Пайкалингни таърифи битилар ҳар номада,
Минг ўргулсам арзигай сени туққан онадан.
Қалбинг севинчга тўлсин,
Мадҳинг шоҳ асар бўлсин.
Олгину олдирмагин,
Ҳар тонгнинг зафар бўлсин,
Ҳой, қўллари қадоқ қиз,
Ҳой, кўзлари чақноқ қиз.
Билимингни ўргат менга,
Ҳой йўллари порлоқ қиз.

Ҳамроқул РИЗО,
Комсомол районн.

□ □ □

Йўлга чиқсанг...

Йўлга чиқсанг, икки кўзим йўлингда,
Кўзим нури йўлларингни ёритар.
Соя солгим киприк-ла ўнг-сўлингда
Агар сени узоқ йўллар ҳоритар.
Қайга борсанг эргашгайман соядай,
Хоҳи қайрил, хоҳ лочиним, қайрилма,
Йўлларингдан тўсиб чиқгум қоядай,
Жондан кечгум, лекин сендан айрилмам.
Йўлларингда бўрон турса ногоҳон,
Соябоннинг бўлай жоним, сел қуйса,
Сен-ҳаётим, хоҳ инонма, хоҳ инон,
Ошиқларинг мендек суярда, суйса.
Бир мен эмас йўлларингга кўз тиккан,
Интизоринг янгиерда гул боғлар.
Сенга жоним мендек жонин ким тиккан,
Йўллар узоқ... дилни-дилга ишқ боғлар.
Йўлга чиқсанг, икки кўзим йўлингда...

Анвар ЭШОНОВ,

□ □ □

СИРДАРЁ

Тошларга урилиб шарқирар суви,
Бўйнини эгмаган бир асов тойдай.
Фазога чиқади гулдур-гулдури,
Кўк билан ўпишган кўкракдор тоғдай,
Азим, салобатли шу мағрур дарё Сирдарё!
Обод қилмоқдамиз бугун саҳрони,
Халқим қалбидаги энг улуғ орзу.
Даштнинг юрагида, томирда қони,
Музли тепалардан тушиб келган сув,
Чўлга бурил, халқдан сенга амр, дарё Сирдарё!
Минг-минглаб ботирлар ўрта срингдан
Тош кесиб мардона қазишди канал.
Пўлат белбоғ боғлаб кучли белингдан,
Фарҳодлар ГЭСини биз қурган маҳал,
Ватаним чароғон, бердинг нур дарё Сирдарё!
Кумушранг сувларинг мўл ҳосил учун,
Жилдираб оқади кенг пахтазорда.
Днепр ,Аму, Волга, Енисей бутун
Қону-қардошларинг билан қаторда,
Сен тинчлик наҳрисан бир умр дарё Сирдарё!

Муҳаммаджон АҲМЕДОВ.

ЗВЕНОЧИ ҚИЗГА

Ойдин кеча чиқсам далага
Кенг пахтазор кулиб боқади.
Завққа тўлиб борлиғим бутун,
Илҳом шалоладек оқади.

Ғўзалардаги ғуж кўсагу-гулга
Кўзим тўймай боққим келади.
Эгат бўйлаб елиб-югуриб
Мисли сувдек оққим келади.
Звенонгнинг майдонидир бу
Кўсакларда меҳрингни кўрдим.
Ҳар бир гулга тикилиб чандон,
Гўзал сенинг номингни сўрдим.

Эгамберди ТУРСУНОВ,
Оққўрғон.

ТАНҚИД ВА ТАҚРИЗ

„ҚИЗИЛ ДУРРАЛАР“

Ёзувчи Мирмуҳсиннинг Ўзбекистон Давлат Бадиий адабиёт нашриёти томонидан яқинда китобхонларга тақдим этилган «Қизил дурралар» (редактори И. Ғафуров) номли китобчаси халқимизнинг коммунистик жамият қурилишидаги фаолиятини акс эттиришга бағишланган. Китобчага ёзувчининг ҳажм жиҳатидан унча катта бўлмаган бир неча бадиий лавҳалари киритилган. Сиз бу лавҳаларни ўқир экансиз, уларда бугунги қайноқ ва жўшқин ҳаёт нафасини, пўлат эритувчи, механизатор ва пахтакорнинг орзу ва ўйларини яққол ҳис этасиз, уларнинг кураши, меҳнати, истиқбол нашъасига ром этилган юрак ҳаяжонлари кўз олдингизда гўё томчида қуёш акс этганидек жилоланиб, гавдаланиб туради.

Ёзувчи ҳар бир лавҳада ўзи тасвирламоқчи бўлган қаҳрамонининг энг муҳим томонини унинг кундалик ижтимоий-фойдали меҳнатига боғлиқ ҳолда қизиқарли қилиб ҳикоя қилади. Республикага донг таратган машҳур пўлат эритувчи Ҳафиз Ғаниевнинг меҳнатини улуғловчи «Пўлат эритувчилар», пахтани машинада териш чақириғига қарши чиққан антимеханизаторларни фош этувчи «Дарёни хас тўсолмас» ва «Оға-ини» лавҳалари айниқса характерлидир.

«Дарёни хас тўсолмас» лавҳасида дағал ва қўпол, жамиятдаги янги, прогрессив нарсаларни кўролмайдиган, кўзбўямачи, тилёғлама Қўқонбой ва унинг теварак атрофидаги кишиларга бўлган муносабати билан танишасиз. У ҳаётда, совет воқелигида «билимдон, зукко одамлар» борлигини сезмайди. Аммо, бундай одамлар, масалан, Муҳаббат бошлиқ илғор қиз ва йигитлар Қўқонбойни йўлдан улоқтириб ташлаб машинага кенг йўл очади. Зангори кемалар пахтазор бўйлаб енгил парвоз қилади!..

Автор «Оға-ини» лавҳаси орқали рус кишиси билан ўзбек йигити ўртасидаги самимий дўстликни тараннум этади. «Олижаноб рус қалби, Магниткадаги домна печларида тобланиб пишган пўлатни эслатувчи» Александр Сисоев Икромжонга механизаторлик касбини ўргатади. Икромжон бу ҳунарнинг миридан-сиригача ўзлаштириб ўзининг қадрдон «универсал» машинаси билан далаларда минглаб ўзбек деҳқонларини оғир меҳнатдан халос қилади. Икромжон билан магниткалик Александр Сисоев орасида юзага келган дўстликни ёзувчи шундай ифодалайди:

«Дам унга, дам Икромжонга қарайман-у, икки пўлат бирлашди, дейман. Бирлашган тўзимайди. Бирлашган забардаст, метин, мустаҳкам бўлади».

Чиндан ҳам бу дўстлик, ўзаро ёрдам, қондошлик бизнинг жамиятимизда катта куч ва қудратга айланди. Бу ҳаётбахш ва фароҳбахш дўстлик билан партиямизнинг XXII съезди белгилаб берган режаларни дадил ва ишонч билан амалга оширмоқдамиз, коммунизмнинг ҳақиқий эгалари ва ижодкорлари биз ўзимиз бўлганимиз билан ҳам фахрланамиз. Ёзувчи Мирмуҳсиннинг «Қизил дурралар» лавҳалар тўплами ана шу ижодкорларнинг меҳнатини ёрқин, бадиий пишиқ образларда ифодалаб беради.

Шеърда, ҳикояда ва очеркда ҳам бир қанча яхши нарсалар ёзган ёзувчининг негадир бу китобчасида унинг ҳозирги кунга, замонавий темага бағишланган очерклари кўринмайди. Ана шу жиҳатдан «Қизил дурралар» тўпламининг тематикаси анча тор бўлиб қолган. Бунинг учун редактор ҳам айблидир, албатта.

Биз ёзувчидан яхши лавҳалар билан бирга, яхши очерклар ҳам кутамиз.

Эшонқул ҲАЙДАРОВ.

Жуда қизиқ китоб эканми? — А. Тўраев фотоэтюди.

БУГУН — ПОЛЬШАНИНГ МИЛЛИЙ ҚАЙТА ТИКЛАНИШ КУНИ

ЯНГИ ПОЛЬША

Қаҳрамон поляк халқи бугун ўз мамлакатининг қайта тикланиш кунини зўр хурсандчилик билан нишонламоқда.

Совет кишилари ўз қардош поляк дўстларини бу шодиёна байрам билан чин кўнгилдан қутлар эканлар, поляк халқи социализм қуришда эришган катта ютуқлардан бениҳоя хурсанд бўлмоқдалар.

Инсониятга катта офат келтирган иккинчи жаҳон уруши тугатилганидан бери орадан унчалик кўп вақт ўтгани йўқ. Лекин шу қисқа муддат ичида бутун социализм лагери ва шу жумладан қардош поляк халқи ўз мамлакатида шундай катта ўзгаришларни амалга ошира олдики, бунинг натижасида Польша Европадаги қудратли давлатлардан бирига айланди. Эндиликда Польша бошқа тинчликсевар мамлакатлар билан бир қаторда жаҳон миқёсидаги воқеаларга кучли таъсир ўтказмоқда.

Совет Иттифоқи билан Польша халқлари ўртасидаги мустаҳкам дўстлик ўзининг узоқ ва шонли тарихига эгадир. Бу дўстлик иккинчи жаҳон урушида немис-фашист босқинчиларига қарши биргаликда олиб борилган адолатли курашда яна бир карра синовдан ўтди ва тағин ҳам мустаҳкам бўлиб қолди.

Гитлерчи галаларни Польша ерларидан суриб чиқаришда ўзбек жангчиларининг ҳам актив иштирок этганлиги ва улар кўрсатган жасорат ҳар иккала мамлакат халқлари ўртасидаги дўстликни акс эттирувчи яхши намунадир. Биринчи ўзбек генерали Собир Раҳимов Польшани озод қилишда бевосита қатнашиб, ажойиб қаҳрамонлик намуналарини кўрсатди. С. Раҳимов қўмондонлик қилган жанговар дивизия Польшанинг муҳим стратегик аҳамиятга эга бўлган бир қанча шаҳарларни немис босқинчиларидан озод қилди.

Польша халқининг ўз мамлакатининг озодлиги ва мустақиллиги йўлида олиб борган мардона курашига коммунистлар бошчилик қилдилар. 1942 йил бошларида ташкил қилинган Польша ишчи партияси гитлерчилар Германиясига қарши олиб борилган умумий курашда мамлакатдаги барча прогрессив кучларни уюштирди ва уларга раҳбарлик қилди.

1944 йил ёзида Совет Армияси томонидан озод қилинган Люблин шаҳрида Польша миллий озодлик комитети ташкил қилинди. Бу комитет Вақтли ҳукумат вазифасини ўтади ва мамлакатнинг барча ватанпарвар кучларини фашизмга қарши курашга сафарбар этди.

Ҳозирги вақтда Польша Халқ Республикасининг меҳнаткашлари Польша бирлашган ишчи партиясининг раҳбарлигида мамлакатда янги ҳаёт қурмоқдалар, социализм ғалабаларини мустаҳкамламоқдалар. Эндиликда Польша илгариги қолоқ, аграр мамлакатдан юксак даражада саноатлашган, қишлоқ хўжалиги ривожланган, қудратли давлатга айланди. Шуни айтиш кифояки, биринчи жаҳон урушидан кейинги йигирма йил ичида Польшада саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш 1913 йилги даражага ҳам етмаган эди; халқ ҳокимияти ўрнатилгандан сўнгги йигирма йил (1945—1965 йиллар) ичида эса саноат маҳсулоти ишлаб чиқаришни урушдан олдинги 1938 йилдаги даражадан 10 мартадан зиёд орттириш мўлжалланмоқда. Эндиликда бу мамлакат ўз саноати билан Европада кўзга ташланиб турибди. Кўмир қазиш, пўлат эритиш, денгиз кемалари қуриш, станоксозликда ва саноатнинг бошқа соҳаларида ишлаб чиқараётган маҳсулотлари билан Польша жаҳон бозоридан муносиб ўрин эгаллади.

Польша мустақил тараққиёт йўлида Европадаги кўпгина ривожланган капиталистик мамлакатларни кўп жиҳатлардан орқада қолдириб кетди.

Поляк халқи бу муваффақиятларнинг барчасига, аввало, катта ижодий меҳнат, социалистик тузум туфайли, қолаверса, социалистик лагерь мамлакатлари ва биринчи галда Совет Иттифоқи томонидан кўрсатилаётган қардошларча, беғараз ёрдам туфайли эришмоқда. Польша меҳнаткашлари тарихан қисқа муддат ичида мамлакатда жуда катта ўзгаришларни амалга оширган, ишлаб чиқарувчи кучларни бениҳоя ривожлантирган, қудратли саноатни вужудга келтирган ҳамда халқаро майдонда мустаҳкам ўрин эгаллаган экан, бунинг боиси СССР ва халқ демократияси мамлакатлари билан яқиндан ҳамкорлик қилишдадир, уларнинг кўмагига таянишдадир.

Шуни алоҳида таъкидлаб ўтиш лозимки, Совет Иттифоқининг иқтисодий ёрдам кўрсатаётганлиги Польша учун жуда катта аҳамиятга эга бўлмоқда. Польшада Совет Иттифоқининг ёрдами билан қурилган ҳар турли объектлар сон-саноқсиздир. Новая Гутада барпо этилган Ленин номидаги металлургия комбинати, Варшавадаги енгил автомашиналар заводи, Скавинск алюминий заводи, бир қанча жойларда қурилган тўқимачилик фабрикалари, электр станциялари ва бошқа иншоотлар бунинг ёрқин далили бўла олади.

Янги ҳаёт Польша қишлоқларига ҳам кириб келди. Мамлакатнинг қишлоқ хўжалиги муттасил юксалиш йўлидан бормоқда. Халқ ҳокимияти қишлоқ хўжалигининг кооперация асосида ривожланиши учун муҳим тадбирларни амалга ошираётир.

Мамлакат аҳолисини уй-жойлар билан таъминлаш, мактаблар қуриш, халқ маорифини ривожлантириш соҳаларида ҳам катта ишлар қилинаяпти. Ҳозирги вақтда Польшада саводсизликка бутунлай хотима берилган. Мактаб ёшидаги ҳамма болалар ўқишга тўла жалб қилинган. Польша ҳозирнинг ўзида олий ўқув юртларида таълим олаётган студентларнинг сони жиҳатидан ҳар 10 минг кишига ҳисоблаганда Италия, Германия Федератив Республикаси ва Швейцариядан бирмунча ўзиб кетди.

Польша Халқ Республикаси ўз ташқи сиёсатида тинч-тотув яшаш принципларига қатъий амал қилиб келмоқда.

Совет Иттифоқининг меҳнаткашлари ва бутун тараққийпарвар инсоният поляк халқининг тинчлик, демократия ва социализм учун курашда, мустақил тараққиёт йўлида янада катта муваффақиятларга эришувининг тарафдоридирлар.

Т. РАСУЛЕВ.

ЙЎҚОЛСИН ХУРОФОТ!

ОЛТИ ДОНА ТУХУМ ТАРИХИ

Кеч пайт. Нотаниш бир одам олти дона тухум кўтариб уйга кириб келди. Бу тухумларнинг устига эски арабча ҳарф билан бир-бирига қовушмаган маъносиз сўзлар, Салоҳиддин Зиёвутдинов деган шахснинг исми-шарифи жимжимадор қилиб ёзиб қўйилган.

Хўш, олти тухум устига исм-шарифлари ёзилган Салоҳиддин Зиёвутдинов ким?

Салоҳиддин Зиёвутдиновни Чустдан жаҳонгашта бўлиб чиқиб кетганига роса 40 йил бўлди. Унинг ўз сўзи билан айтганда мардикорлик, беданабозлик қилиб ва ғишт қуйиб роса 25 йил хизмат қилган. 60 дан ошган бу чолнинг умри кўпроқ дарбадарлик билан ўтган. Бундан 7 йил илгари Салоҳиддин ака «хотинимдан нашатирний спиртнинг ҳиди келади» деб уйдан аразлаб чиқиб кетганидан бери Калинин районидаги Юнусобод қишлоқ Советига қарашли Оқота мозорида ямоқчилик қилиб истиқомат қилиб келарди. Лекин мозорга келиб турган ҳар хил назр-ниёзлар, инъом-эҳсонлар Салоҳиддин акага жуда қўл келиб қолди. У ямоқчиликни йиғиштириб мозорнинг эшиги тагига бойлангандай жилмай назр-ниёз кутадиган бўлиб қолди.

Уч йил илгари Салоҳиддин аканинг ошига пашша тушди. Тушганда ҳам катта пашша тушди. Бир вақтлар аллақаерга кўчиб кетган Убайдулла мақсум Музаффархўжаев қайтиб келиб, шу мозорнинг ғассоллик вазифасига ўтирди. Салоҳиддин ака фойдаланиб келган 14 сотих ерни эгаллаб олди. Шундан кейин унинг тинчлиги бузилди. Илгари мозорнинг эшиги тагида фақат Салоҳиддин аканинг ўзи йўл пойлаб ўтирар эди. Энди унинг ёнига Убайдулла мақсум қўшилди.

Булар иккиси бундай қараганда бир-бирига жуда сертакаллуф, жуда меҳрибон, гўё ораларидан қил ҳам ўтмайдигандай кўринар, кўкракларига қўл қўйиб бир-бирларини таъзим қилиб кутиб олар эдилар. Аммо зимдан бир-бирини гадой-гадойни кўролмагандай кўришарди. Бора-бора Салоҳиддин ака ҳам, Убайдулла мақсум ҳам «мозорда ё у турсин, ё мен», деб бир-бирини пайини қирқишга тушдилар.

Убайдулла мақсум ниҳоятда усталик билан оми, гўл Салоҳиддин акага руҳий таъсир ўтказишга киришди. Баъзан унга ўз ўғли, Отовуллахонни ғалати дуолар ўргатиб келганини қайта-қайта таъкидлаб қўярди. Шундан сўнг ногирон, отасининг мозордан топган майда-чуйдаларини бозорга элтиб сотишдан бошқага ярамайдиган Отовуллахон қандайдир дуоларни ўқиганда Салоҳиддин ака ваҳимага тушар, унинг бу дуосини қайтариш учун ўзи ҳам чала билган дуосини ўқий бошларди. Кейин-кейин Убайдулла мақсум ердан бир сиқим тупроқ олиб куф-суф қилгач Салоҳиддин аканинг оёғи остига сочиб юборадиган бўлди.

Сал ўтмай мозорнинг эшиги тагида Убайдулла мақсумнинг ёлғиз ўзи йўл пойлайдиган бўлиб қолди. У Салоҳиддин акани мозордан сиқиб чиқарди ва ўзининг 50 тупча токидан ташқари Салоҳиддин ака эккан 150 туп мева кўчатига, 30 туп толга хўжайин бўлиб қолди.

Мактабга қоровуллик қилиб юрган Салоҳиддин ака яна мозорга қайтиб келди. Лекин энди илгариги даромадлар қаёқда дейсиз. Убайдулла мақсум ҳамма даромад манбаларини ўзига қаратиб олган эди. 30 туп толнинг ярмини кесиб юборган, 150 туп ўрик кўчатидан битта ҳам қолмаган. мозорнинг эшиги тагига Салоҳиддин акани йўлатмай қўйган, бу ҳам етмагандай мозорда одам қўйилган ерларга бодринг экдирган эди.

Салоҳиддин ака энди гўрковга қарашиб кун кечирадиган бўлиб қолди.

Киров район Шаҳристон кўча, Шаҳристон проездидаги 2-уйда турувчи Абдужабборхўжа (унинг исм-фамилияси Абдулла Хўжаев) домла билан шерик бўлиб мозорга помидори ва сабзи экиш ниятида юрган эди. Бир куни унинг олдига Салоҳиддин ака ёрдам сўраб келиб қолди.

— Мен ўзимни аллақандай ёмон сезаяпман, тақсир, деди ёлборгансимон у.

Абдужабборхўжа сир бой бермай дарҳол домлани ёмонлаб кетди. Сени унинг ўрнига ғассол (ювғич) қилиб қўяман, дуоларни ҳам ўргатаман деди ва Салоҳиддин акага уч дона тухум келтиришни буюрди. Келтирилган тухумларга қинғир-қийшиқ қилиб арабча бирнималарни ёзди.

— Мана олинг, — деди у, — биттасини куйдириб ташланг, биттасини ариққа оқизинг, учинчисини уч кўча бошига кўминг.

Салоҳиддин ака бирини сувга оқизди, иккинчисини куйдирди, лекин учинчисини колхоз чойхонаси рўпарасидаги уч кўча бошига кўмиб турганда қўлга тушди. Лекин диний эътиқодларга, бидъатларга муккасидан кетган Салоҳиддин ака яна иссиқ-совуқчи тухум ёзар Абдужабборхўжа ёнига борди. Тағин у олти дона тухумга оят ёзиб берди. Бунинг эвазига Салоҳиддин ака гўрковга қарашиб топган пулидан инъом узатди.

Оқота мозори сокин, ўликлар абадий тинч уйқуда. Фақат Убайдулла мақсум, Абдужабборхўжа, Салоҳиддин ака нотинч. Уларнинг оч кўзлари чаноғидан чиқаёзган. Улар ўликлар паноҳида халқнигина эмас, бир-бирларини ҳам талашиб ётишибди.

Ҳурматли газетхон, олти тухум тарихини ёзишдан асосий мақсадимиз, ўзининг шахсий манфаатлари йўлида ҳар қандай пасткашликлардан қайтмаётган С. Зиёвутдинов, У. Музаффархўжаев, Абдулла Хўжаев (Абдужабборхўжа) каби текин томоқларни жамоатчилик билиб қўйсин, уларнинг найрангларига учмасин!

Б. ХАЛИЛОВ.

— Мана мулла Салоҳиддин шу олти тухумни олиб, мен айтгандай қилсангиз муродингизга етасиз. Фақат баниятн шифо деб ихлос қилсангиз бас! — Н. Меламед чизган расм.

Халқаро аҳвол

ЖЕНЕВА КЕНГАШИДА ҚАТНАШИШ УЧУН

МОСКВА, 20 июль. (ТАСС). СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико Лаос масаласи юзасидан кенгашнинг якунловчи мажлисида қатнашиш учун бугун Москвадан Женевага жўнаб кетди.

Внуково аэродромида А. А. Громикони СССР Ташқи ишлар министрининг ўринбосарлари, СССР Ташқи ишлар министрлигининг масъул ходимлари, матбуот ходимлари узатиб қолдилар.

А. А. ГРОМИКО ЖЕНЕВАГА КЕЛДИ

ЖЕНЕВА, 20 июль. (ТАСС махсус мухбири). СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико Лаос масаласи юзасидан кенгашнинг якунловчи мажлисида қатнашиш ва битимни имзолаш учун бугун Женевага келди.

А. А. Громико аэродромда бундай деди: Лаос масаласи юзасидан кенгашда тузилган битим тўғри қарор бўлиб, Шарқи-Жанубий Осиёдагина эмас, балки бошқа жойларда ҳам тинчлик манфаатларига, шунингдек Лаос халқининг миллий манфаатларига жавоб беради.

Лаос мисоли ва тузилган битим шуни кўрсатадики, манфаатдор давлатлар бир-бирларини ажратиб турган масалалар юзасидан бамаслаҳат бир қарорга келишни истасалар, бунга эришиш мумкин.

Яна бир иғво

БЕРЛИН, 20 июль. (ТАСС). АДН агентлиги хабар беради: 18 июлда Ғарбий Берлин томонидан олдиндан тайёрланиб қўйилган яна бир иғвогарлик қилинди. Германия Демократик Республикаси территориясига суқилиб кирган бир диверсант чегара иншоотларини бузишга уринди. Чегара полициясининг чегарани бузган бу диверсантга нисбатан чоралар кўрган хизматчиларини Ғарбий Германия полициялари ўққа тутди.

КУРАШ ДАВОМ ЭТМОҚДА

ХАНОЙ, 19 июль. (ТАСС). Жанубий Вьетнам аҳолисининг тобора кенг қатламлари нгодиньдьемчи тўданинг халққа қарши бўлган диктатураси билан ошкора курашга отланмоқдалар. Жанубий Вьетнам ватанпарварлари «Озодлик» агентлигининг хабар беришича, кейинги вақтларда стратегия қишлоқлари деб аталган қишлоқларга қамалган деҳқонлар жами 27 километр узунликдаги тиканли сим тўсиқларини бузиб ташлаганлар.

Фу-Ен вилояти аҳолисининг қаршилик кўрсатиши натижасида бу вилоятда стратегия қишлоқларини вужудга келтириш плани барбод этилди. Маъмурлар ўттиз иккита стратегия қишлоғи ўрнига атиги уч қишлоқни вужудга келтира олдилар.

Жанубий Вьетнам армияси сафидан қочаётган ҳарбий хизматчилар сони тобора ортмоқда. Куанг-Нгай вилоятидаги районларнинг бирида «республикачи ёшлар» отрядларининг олти группаси армия сафидан қочди. Ана шу ярим ҳарбий кучларнинг 25 взводи ва икки милиция эскадрони қурол-яроглари билан халқ томонига ўтди.

СИЁСАТ ЎЗГАРМАЙ ҚОЛАДИ

ТОКИО, 19 июль. (ТАСС). Бош министр Икэда янги ҳукумат тузилганидан кейин бугун бу ерда ўтказилган биринчи матбуот конференциясида «ҳукуматнинг ташқи сиёсати ўзгармай қолади», деди.

Япония бош министри айтдики, янги ҳукумат «муносабатларни нормаллаштириш» тўғрисида Япония билан Жанубий Корея ўртасидаги музокараларни давом эттиришга актив ёрдам бериш ниятидадир. Бу музокаралар пировардида, АҚШ етакчилигида НЕАТО блокини вужудга келтириш мақсадини кўзда тутади.

Икэда Япония ҳукумати «Япония-Америка муносабатларини янада мустаҳкамлаш» ниятида эканлигини айтди. Биз, деди у, шу мақсадда Японияниг халқаро майдонда ишонч қозониши боғлиқ бўлган масалаларни ва жумладан, «ёрдам» фондлари бўйича Японияниг АҚШга қарзларини узиш масаласини мумкин қадар тезроқ ҳал этишимиз лозим. (АҚШ урушдан кейинги даврда Японияда Америка ҳукмронлигини мустаҳкамлашга қаратилган ўзининг оккупацион сиёсатини амалга ошириш мақсадида ана шу фондлардан фойдаланди. — **Редакция**).

Мухбирларнинг саволларига жавоб қайтариб, Икэда «мен ҳукумат тепасида турар эканман, Япония ядро қуролига эга бўлмайди», деди.

Бош министр «жамоат тартибини сақлаш» мақсадида зарур чоралар кўриш кераклигини яна айтди. Шу муносабат билан у, ҳукуматнинг «сиёсий зўравонликнинг олдини олиш тўғрисида»ги машъум қонун лойиҳасини парламентда қабул қилдириш нияти борлигини яна таъкидлади. Бу қонун лойиҳаси демократик кучларни бостиришга қаратилган.

Икэда ички аҳволга тааллуқли масалаларга тўхталиб, Япония экономикасида жиддий қийинчиликлар рўй берганлигини тан олди. Бу қийинчиликлар ҳукуматнинг иқтисодий сиёсат соҳасидаги хатолари орқасида вужудга келди деди у.

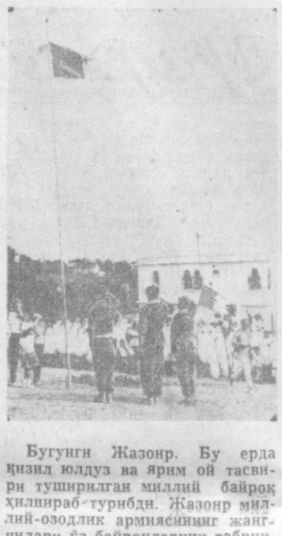

Бугунги Жазоир. Бу ерда қизил юлдуз ва ярим ой тасвири туширилган миллий байроқ ҳилпираб турибди. Жазоир миллий-озодлик армиясининг жангчилари ўз байроқларини табриклашмоқдалар.

Франс Пресс—ТАСС фотоси.

Спорт

ИШҚИБОЗЛАР ХУРСАНДМИ?

(Биринчи даврадан сўнг)

Мамлакат биринчилиги учун «Б» классининг иттифоқчи республикалар иккинчи зонасида қатнашаётган республикамизнинг уч командаси биринчи даврадаги охирги учрашувни ўтказдилар. Фарғонанинг «Нефтяник» командаси ўз майдонида Ленинободнинг «Помир» командасига 1:2 ҳисобда ютқазди. «Пахтакор» (Тошкент область) командаси Поти шаҳрида «Колхида» командаси билан бўлган учрашувни 1:1 ҳисобда дуранг қилди. Чирчиқ кимёгарларининг «Химик» командаси «Динамо» (Ботуми) футболчиларига 1:4 ҳисобида ютқазди.

Биринчи давра тугади. «Б» классида қатнашувчи командалар мавсумдаги учрашувларнинг ярмини тугатдилар. Хўш, республикамиз ишқибозлари ўз командаларининг биринчи даврадаги ўйинларидан хурсандмилар? Йўқ.

Пешқадамлар қаторида келаётган «Нефтяник» (Фарғона) командаси охирги иккита учрашувни ютқазиб қўйиб, жадвал ўртасига тушиб қолди.

«Пахтакор» (Тошкент область) командаси мавсум бошланганда 10 имкониятдан 8 очко тўплаб олдинда борди. Бироқ бу пешқадамлик узоққа чўзилмади. Нотўғри хатти-ҳаракати ва интизомсизлиги учун дарвозабон Борис Климов коллективдан чиқарилгандан сўнг команда кетма-кет мағлубиятга учрайбошлади ва кейинги 9 учрашувда атиги 4 очко олди, холос.

Хўш, бунга сабаб нима?

Сабаб шуки, «Б» классида қатнашаётган уччала командада (ҳатто «А» классида ўйновчи «Пахтакор» командасида ҳам) дарвозабонларга муносиб ўринбосарлар тайёрлашга мутлақо аҳамият берилмаётир. Нима қилишини билмаган «Химик» командасининг тренери А. Григорянц ўтган йили «Б» классида қатнашган ва ўз дарвозасидан энг кўп тўп ўтказиб юборган «Динамо» (Самарқанд) нинг дарвозабони М. Черемовскийни командага қабул қилишдан бошқа илож тополмади. «Химик» командасида ўйнашга розилик берган бошқа дурустроқ дарвозабон республикамизда топилмади. М. Черемовский ўз дарвозасига тўп ўтказиб юборишда ҳозир ҳам «рекорд» (28 та тўп ўтказиб юборилди) қўйиб келмоқда.

Тошкент область «Пахтакор» ва Чирчиқнинг «Химик» командаси турнир жадвалида пастдан учинчи ва тўртинчи ўринда бормоқдалар. «Пахтакор» 12 очко (тўплар айирмаси 21—23) тўплаган бўлса, «Химик» 10 очко (тўплар айирмаси 13—28) олди.

«Пахтакор» ва «Химик» командаси асосан 1+3+3+4 схемасида ўйнайди. Ярим ҳимоячилар ҳимоячиларга ҳам, ҳужумчиларга ҳам актив ёрдам берадилар. Бироқ на ҳимоячилар, на ҳужумчилар вазифаларини уддалай олмаётирлар. «Химик»ни олиб кўрайлик. Команда ҳимоячилари ўз дарвозаларидан ҳар бир ўйинда 2 тадан тўп ўтказиб юборган бўлсалар, ҳужумчилар ҳар бир ўйинда 0,93 тадан тўп киритдилар, холос. Командада ҳалигача марказий ҳужумчи масаласи ҳал бўлгани йўқ.

Ҳар иккала команданинг «касали» шуки, ўз дарвозаларига биринчи бўлиб тўп ўтказиб юборсалар мутлақо ўйнамай қўядилар, ўйинчилар ўртасидаги алоқа бузилади. Бошқа вақтда эса ҳар ким ўзи шахсан дарвозага тўп киритишга ҳаракат қилади.

«Пахтакор» ва «Химик» командаларининг тренерлари Д. Шегай ва А. Григорянц ўртоқлар юқорида қайд қилинган камчилик ва нуқсонларни таҳлил қилиб тегишли хулоса чиқариб олишлари ва иккинчи даврани муваффақиятли ўтказиш учун барча тадбирларни кўришлари керак.

Ш. УМУРЗОҚОВ.

„ТИНЧЛИК — ХАЛҚЛАРНИНГ БАХТЛИ ҲАЁТИ ДЕМАКДИР“

Ёппасига қуролсизланиш ва тинчлик учун курашга бағишланган Жаҳон конгресси делегатларининг Ўзбекистонда бўлиши

Ёппасига қуролсизланиш ва тинчлик учун курашга бағишлаб ўтказилган Жаҳон конгрессида қатнашган чет эл делегатлари Ўзбекистонга келиб турибдилар. 20 июлда Франция тинчлик тарафдорлари делегацияси аъзолари группаси ҳам республикамизга келди.

Турли халқлар тинчлик вакилларининг Ўзбекистон бўйлаб қиладиган сафарининг кенг программаси тузилди. Улар завод ва фабрикаларга, колхоз, музей, кутубхона ва театрларга бормоқдалар. Делегатлар ҳамма жойда республика меҳнаткашларининг азиз меҳмонлари сифатида зўр меҳр-муҳаббат билан кутиб олинмоқда.

Тинчлик ҳамма учун керак, тинчлик — халқларнинг бахтли ҳаёти демакдир! Чет эллик меҳмонлар 20 июлда тинчликни ҳимоя қилиш Ўзбекистон республика комитетининг активлари билан учрашган вақтларида ана шу тўғрида гап олиб бордилар. Комитет раиси С. Н. Нуритдинов Ўзбекистон меҳнаткашларининг экономика ва маданиятни ривожлантиришда эришган муваффақиятлари тўғрисида, буюк ижодий иш планлари ҳақида, республика ишчилари, колхозчилари ва интеллигенциясининг жаҳонни янги уруш хавфидан халос қилишга астойдил бел боғлаганликлари тўғрисида делегатларга сўзлаб берди.

Франция делегацияси аъзолари группасининг раҳбари, тинчлик йўлидаги ҳаракат миллий кенгаши бюросининг аъзоси Жан Эспана Францияда тинчлик учун курашувчилар бартараф қилаётган қийинчиликлар тўғрисида гапирди. У айтадики, бу курашда бутун дунёда тинчлик таянчи бўлган Совет Иттифоқининг кучли садоси доим эшитилиб турибди.

Непал делегациясининг раҳбари, Катманду шаҳрининг мэри Ганеш Ман Шрестха совет кишиларининг конгресс делегатларини самимий кутиб олаётганликлари учун ташаккур билдирди ва Совет Иттифоқи халқларининг меҳнат ғайрати менда ғоят кучли таассурот қолдирди, деди. Биз, деди непаллик меҳмон, СССР халқлари ўз планларини амалга оширишларига ва шу билан бирга жуда қисқа муддатларда амалга оширишларига аминмиз. СССР да кўрганларимиз бизга жуда манзур бўлди. Бу эса, бизни тинчлик учун курашга илҳомлантиради.

Эквадор жамоат арбоблари делегациясининг аъзоси хирург Элиас Тальегос қуйидагиларни айтди: Кичик мамлакатим ҳам Ўзбекистонда ўз кўзимиз билан кўрган ютуқлар каби катта муваффақиятларга эриша оладиган пайт келишини орзу қилмоқдаман. Аммо мамлакатимиздаги шароит бошқача. Биз, аввало, миллий мустақиллик учун курашмоғимиз керак. Барча халқлар каби менинг халқим ҳам урушни хоҳламайди. (ЎзТАГ).

Редактор М. ҚОРИЕВ.

Телевизор

22 июлда

Ўзбек тилида: 12.00 — Физкультура билан шуғулланинг, 12.20 — Илмий-оммабоп фильм, 12.40 — Польша миллий-озодлик куни байрами.

Рус тилида: 12.55 — Оталар ва болалар номли бадиий фильм, 18.00 — Олтин туфлилар сири (болалар учун мультипликацион фильм), 18.15 — Ҳафталик телехроника, 18.25 — Ёшлар тинчлик ва дўстлик учун курашда (Ёшлар ва студентлар VIII жаҳон фестивали делегатларининг чиқиши, 19.05 — «Динамо» (Москва) — «Пахтакор (Тошкент) командалари ўртасида футбол, танаффус вақтида — Советский спорт киножурнали, 20.45 — Новости дня киножурнали ва Бахтиёр Антонн номли кинокомедия.

Ўзбек тилида: 22.15 — Ҳафталик телехроника, 22.25 — Концерт.

23 июлда

Ўзбек тилида: 18.30 — Иккинчи она (мактаб ўқувчилари учун телевизион очерк).

Рус тилида: 18.45 — Советский воин телевизион журнали, 19.45 — Телевизион янгиликлар, 20.00 — Атом қуролининг физик асоси (ҳужжатли фильм).

Ўзбек тилида: 21.05 — Чироқлар (А. Ҳасановнинг шу номдаги ҳикояси асосида телеинсценировка), 21.35 — Бирлашган Араб Республикасининг 10 йиллиги, 22.10— Телевизион янгиликлар.

Кино

ҚИШКИ БИНОДА

Қуёш ҳамроҳлигида — «ВАТАН» (кеч соат 9-45 минутда).

Ўн учинчига ўтар кечаси — «МИР», «ИСКРА» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (жуфт соатларда).

Ботеновлик доктор — «ВАТАН» (кундуз ва кечқурун).

Контрабандистлар — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Атаманнинг ёшлик чоғи — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 10, кундуз 12 ва 4 да).

Шаҳар устида сигнал — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Крош саргузаштлари — «СПУТНИК (тоқ соатларда).

Қизлар — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 2, кеч 6, 8 ва 10 да).

Зумрад — НАВОИЙ номли (кеч соат 5 да).

ЁЗГИ БИНОДА

(Сеанслар кеч соат 9-15 минут ва 10 яримда)

Номаълум излар — ОКТЯБРЬ».

Ботеновлик доктор — «ВАТАН».

Қуёш ҳамроҳлигида — НАВОИЙ номли.

Спорт шарафи — «ФЕСТИВАЛЬ».

Гадой қиссаси — КАФАНОВ, ПУШКИН, СТЕПАН РАЗИН номли.

Энг кичик дайди — ТЕЛЬМАН номли.

Атаманнинг ёшлик чоғи — «УДАРНИК».

«Кўршапалак» эскадрильяси — «ПОБЕДА».

Солдат ҳақида қисса — «ШАРҚ».

Ўзбек давлат филармонияси ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА (ёзги бино) 22 июлда

КАТТА КОНЦЕРТ

Ўзбекистон ССР халқ артистлари **Комилжон Отаниёзов, Фотима Борухова**, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист **Қундуз Миркаримова**, солистлардан **Неъмат Қулабдуллаев, Насиба Ҳасанова, Жума Бобоев**, филармониянинг хор капелласи ва ўзбек халқ чолғу асбоблари ансамбли қатнашади.

Концерт кеч соат 9 да бошланади. Билетлар сотилмоқда.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («Ташкентская правда») — орган Ташкентского обкома и горкома Коммунистической партии Узбекистана, областного и городского Советов депутатов трудящихся.

Бизнинг адрес: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — 29004, редактор ўринбосари—25885. Партия турмуши бўлими — 26232. Пропаганда ва совет қурилиши бўлими — 28761. Қишлоқ хўжалик ва маҳаллий ахборот бўлими — 29040. Адабиёт ва санъат, маданият, саноат ва транспорт бўлимлари —33786. Секретариат — 34808. Хатлар бўлими — 34048. Илғор тажрибаларни пропаганда қилиш штатсиз бўлими — 31936. Эълонлар бўлими — 28142. Коммутатор — 26334, 33262, 30249, 30250, 30253.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони Сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси

Р. 01051. Нашр. Г. 1640.